

Näkökulmia alueellisen kasvuun, liikkuvuuteen ja työssäkäyntiin Pohjois-Pohjanmaalla

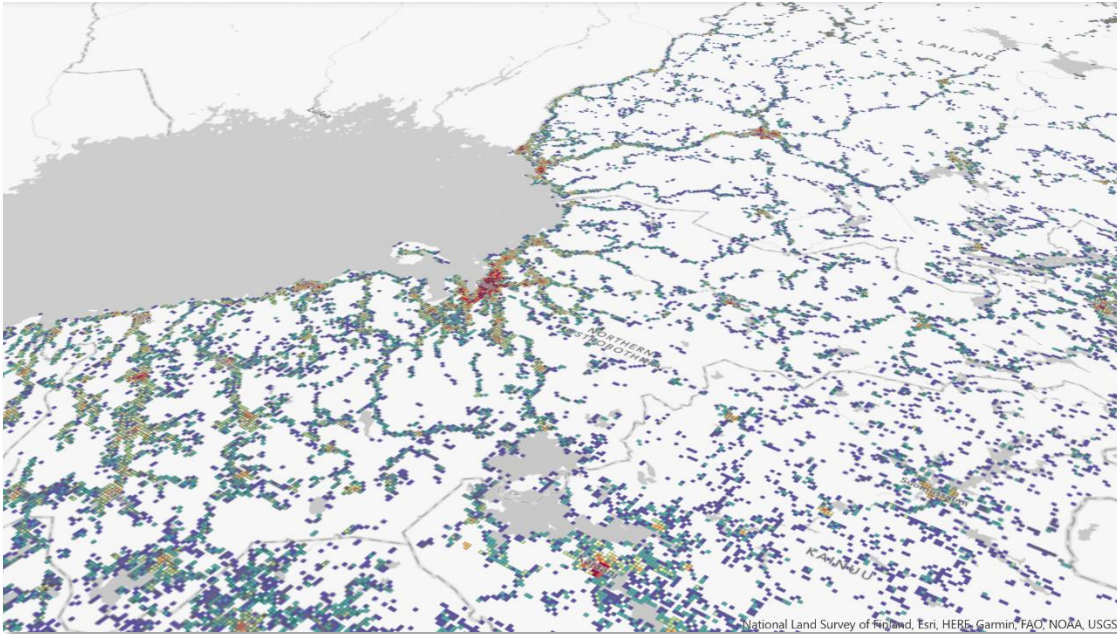
Muuttuvan Pohjois-Pohjanmaan yhteisoppiva tietojohtaminen 2030 -hanke

Ossi Kotavaara, Tutkimusjohtaja, FT, Dos.
sekä Pauliina Björk, Niina Kotavaara, Marton Magyar ja Eija-Riitta Niinikoski
16.10.2024

Tuotamme tutkittua tilanne- ja kehityskuva ja ennakointitietoa viidestä teemasta:

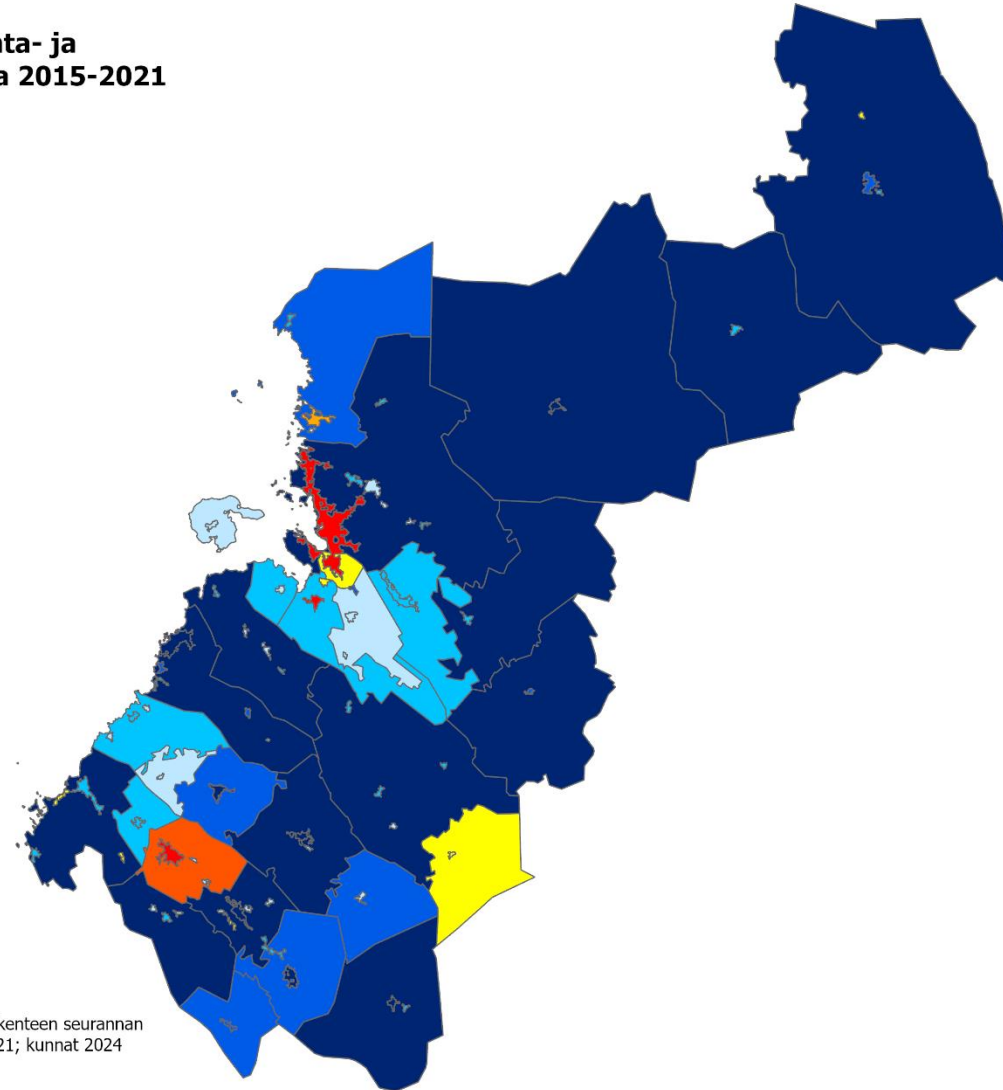
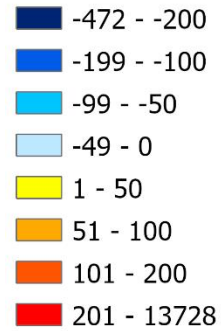
Data: Tilastokeskus, väestöruutuaineisto

- 1) Muuttuva väestörakenne – kuntatasolta väestöruututasolle erityisesti työvoima huomioiden.
- 2) Alueellinen liikkuvuus ja työssäkäynti – tilastoruutuperusteinen työmatkadata ja dynaaminen liikkuvuusdata
- 3) (Korkea)koulutettujen muutot
- 4) Ennakoitu työvoiman saatavuuden muutos väestörakenne, liikkuvuus ja koulutus huomioiden.
- 5) Yrittäjyys, yritysten perustamisaktiivisuus ja kasvu – kehityskuvatiedon kytkeminen tuloksiin kuntakohtaisesti, seudullisesti ja maakunnallisesti.

Väestön alueellinen muutos

Väestönmuutos kunta- ja taajamarakenteessa 2015-2021

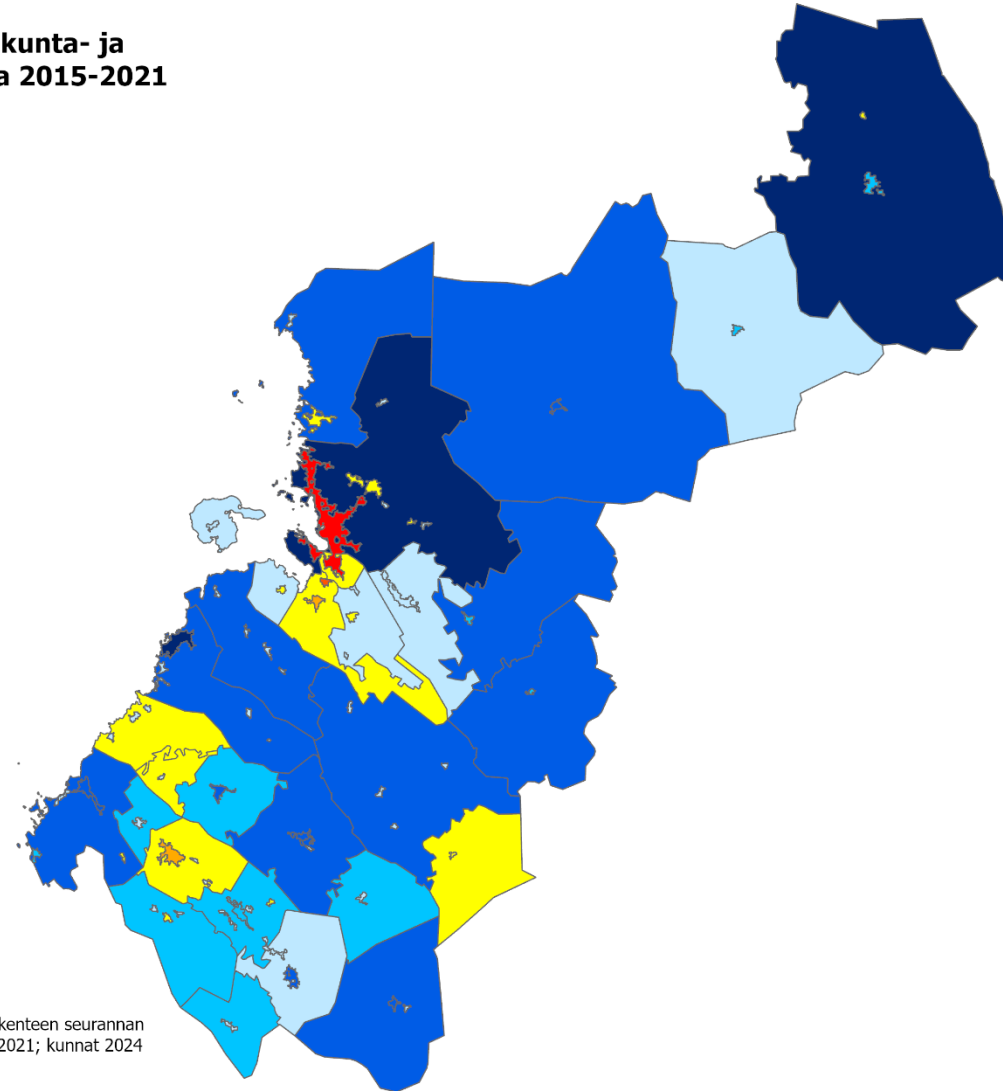
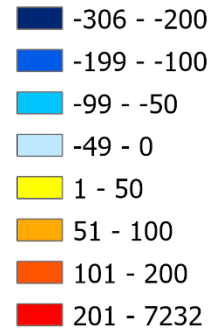

Data: Tilastokeskus, Yhdyskuntarakenteen seurannan aineistot (YKR), väestö 2015 ja 2021; kunnat 2024 sekä taajamat 2020.

Työvoiman alueellinen muutos

Työvoiman muutos kunta- ja taajamarakenteessa 2015-2021

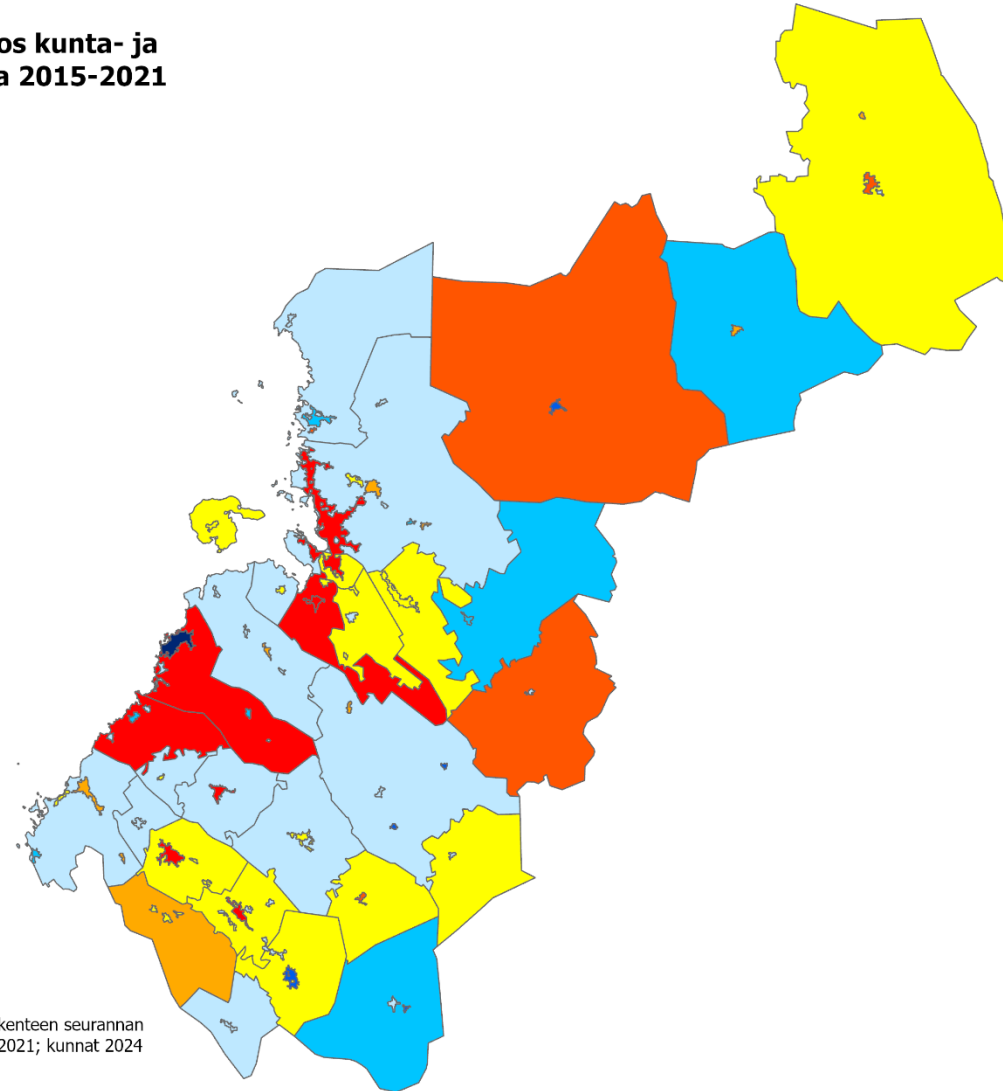
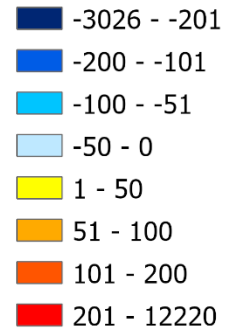

Data: Tilastokeskus, Yhdyskuntarakenteen seurannan aineistot (YKR), työvoima 2015 ja 2021; kunnat 2024 sekä taajamat 2020.

Työpaikkojen alueellinen muutos

Työpaikkojen muutos kunta- ja taajamarakenteessa 2015-2021

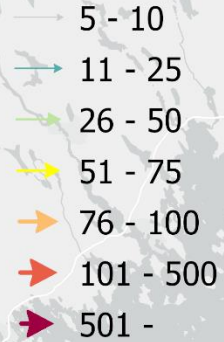

Data: Tilastokeskus, Yhdyskuntarakenteen seurannan aineistot (YKR), työpaikat 2015 ja 2021; kunnat 2024 sekä taajamat 2020.

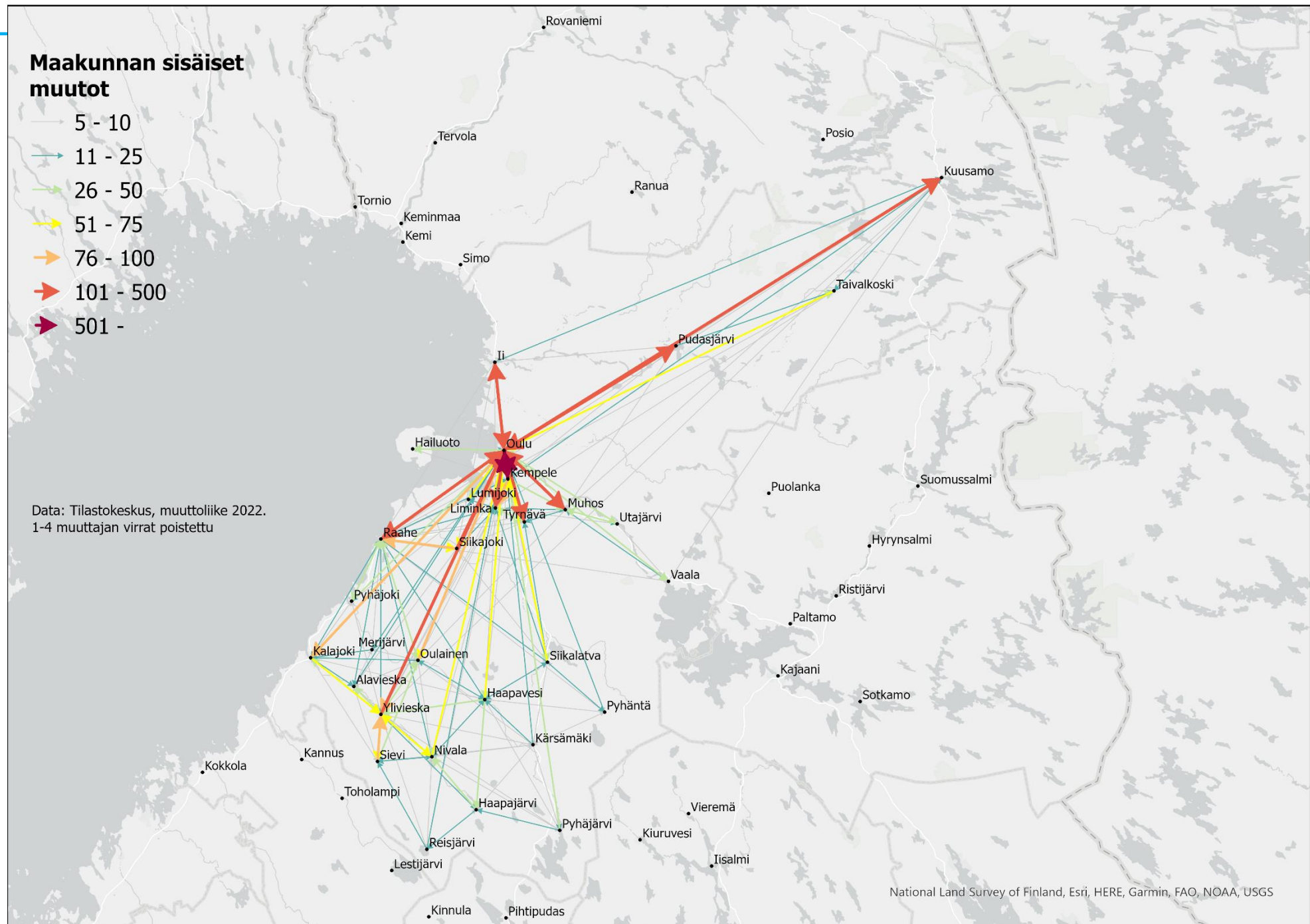

Sisäiset
muuttovirrat
keskittyvät
Oulun
pendelöinti-
alueen lisäksi
Raaheen ja
Ylivieskaan,
Kuusamoon,
Pudasjärvelle
sekä
Kalajoelle.

Maakunnan sisäiset muutot

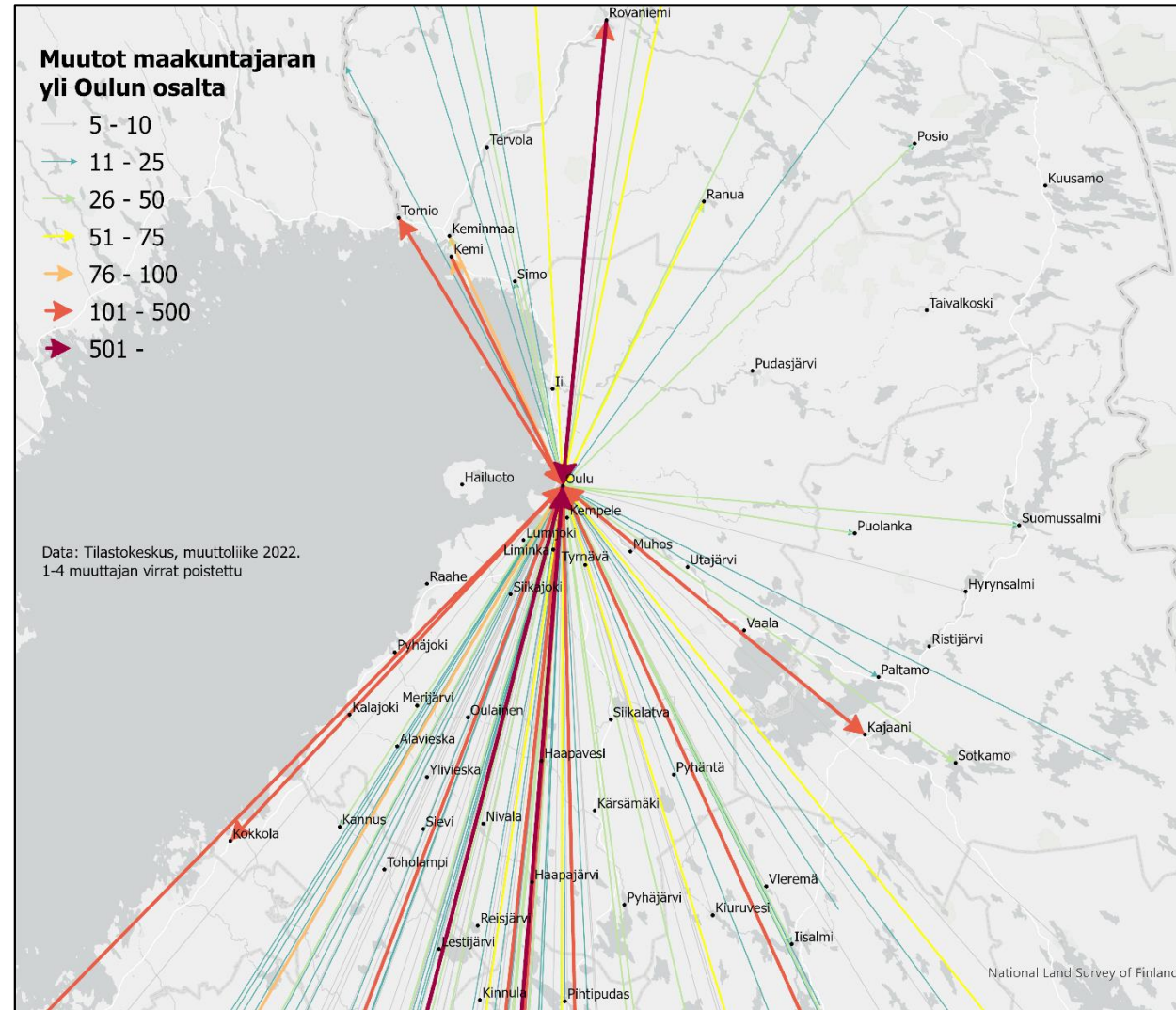
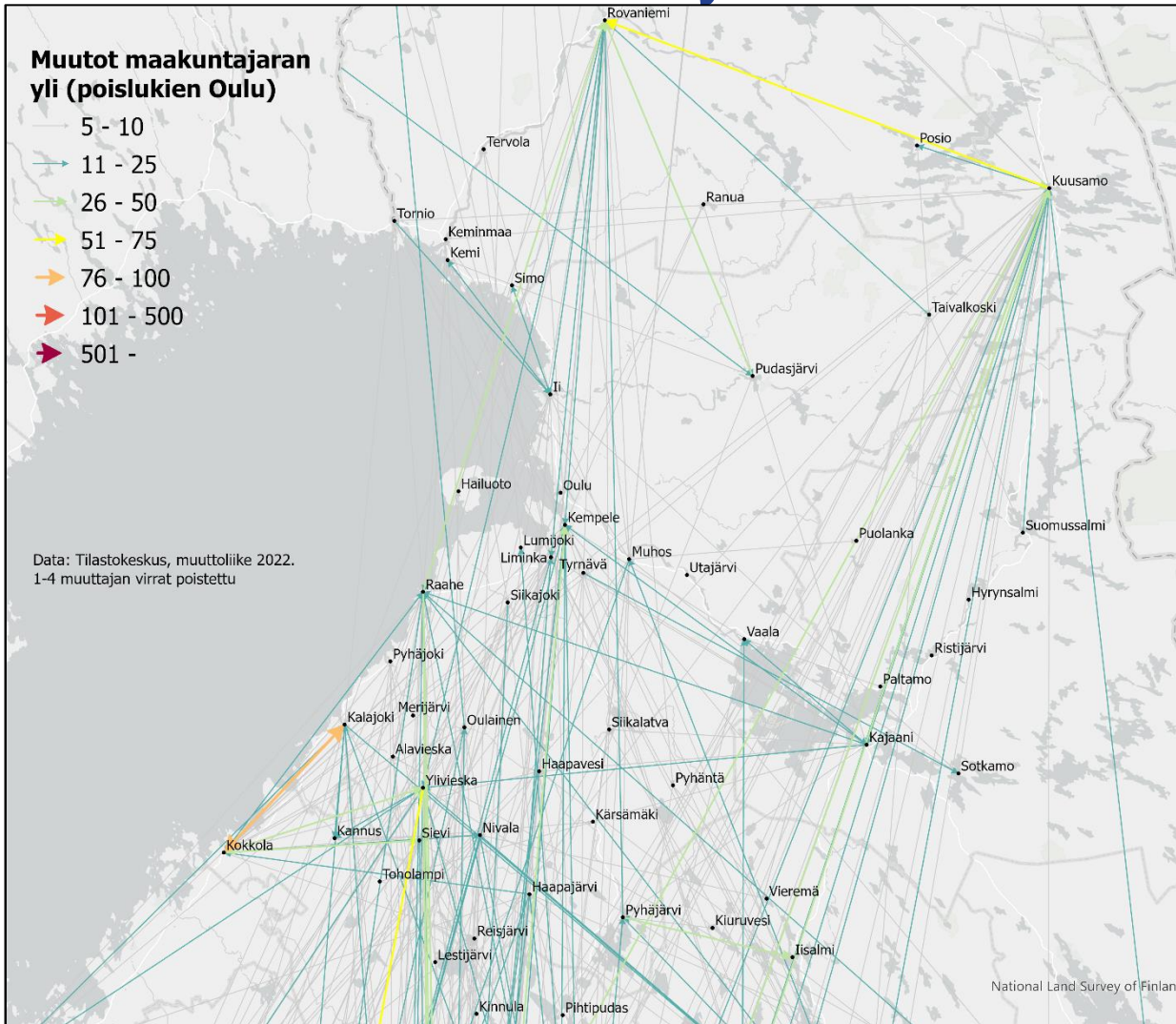

Data: Tilastokeskus, muuttoliike 2022.
1-4 muuttajan virrat poistettu

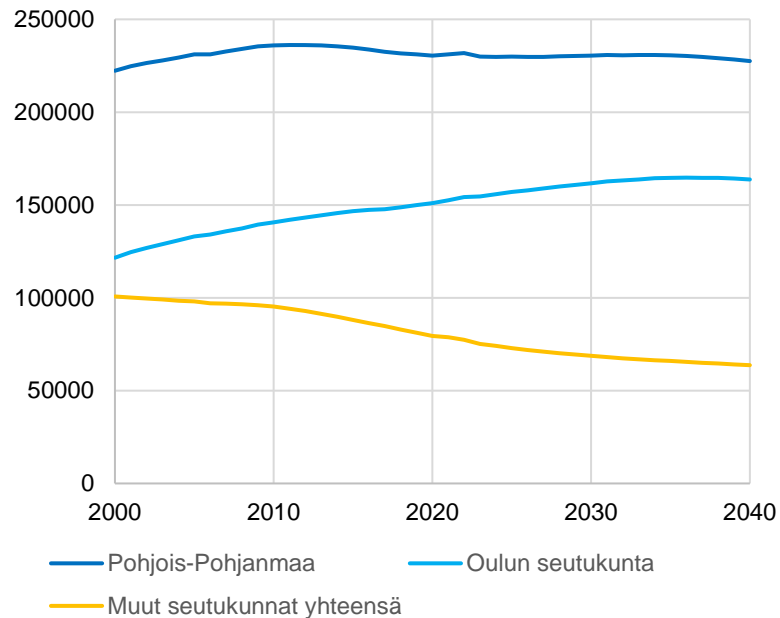
Muuttovirrat keskittyvät Ouluun, Kuusamo ja Ylivieska myös solmukohtia

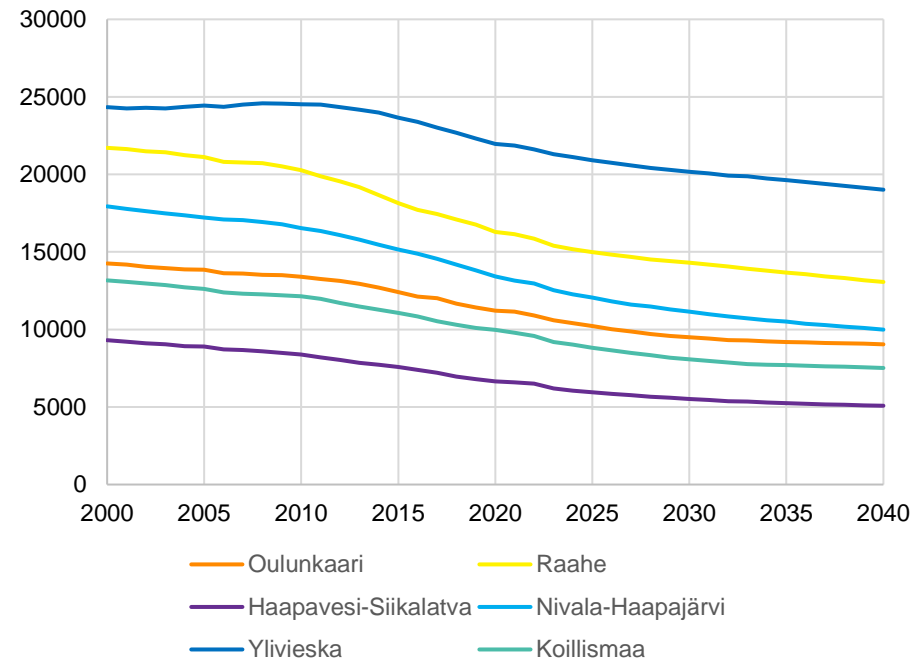

Työikäisen (19-64 v) väestön kehitys 2000-2022 ja ennuste 2023-2040 Pohjois-Pohjanmaalla, seutukunnissa sekä Kuusamossa ja Taivalkoskella

19-64 vuotiaiden määrän kehitys Pohjois-Pohjanmaalla

19-64 vuotiaiden määrän kehitys seutukunnittain (paitsi Oulun stk)

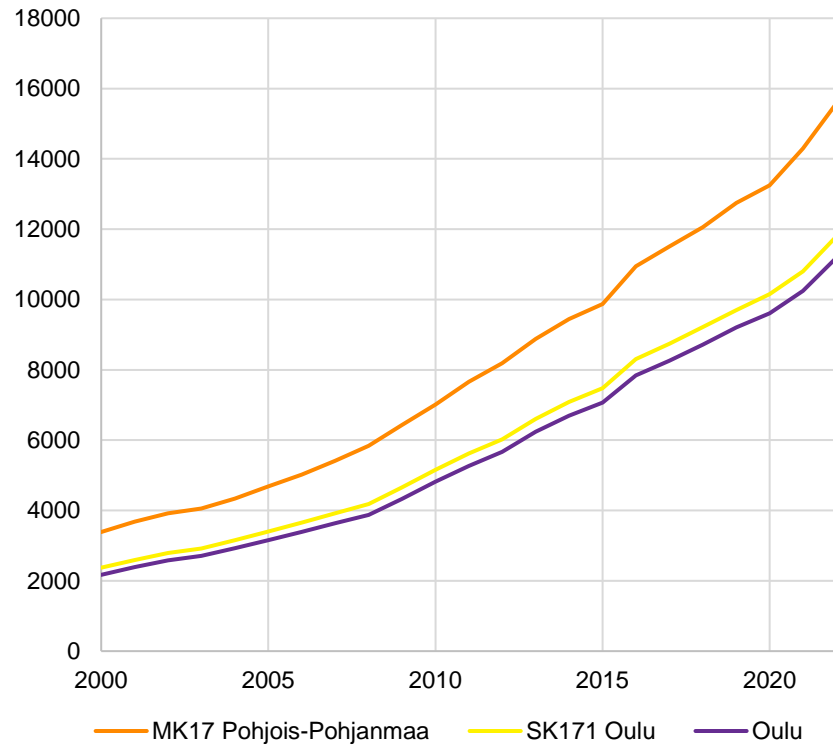

- Työikäinen väestö kasvanut Oulun seutukunnassa sekä yleisesti laskenut muualla maakunnassa – kehityksen ennustetaan jatkuvan.

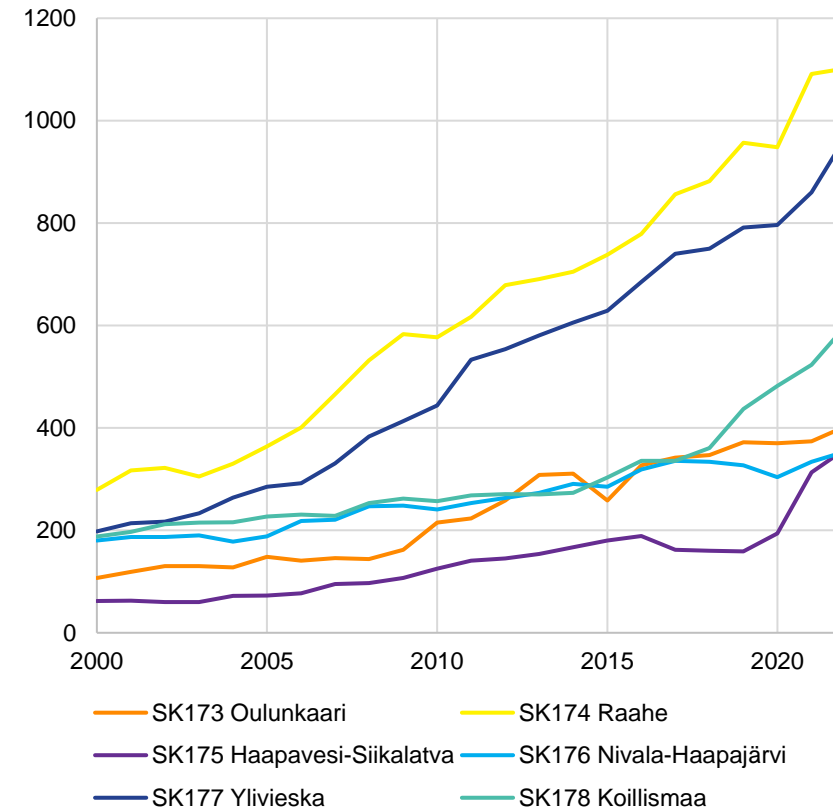

Ulkomaalaistaustaisen* väestön kehitys seutukunnittain

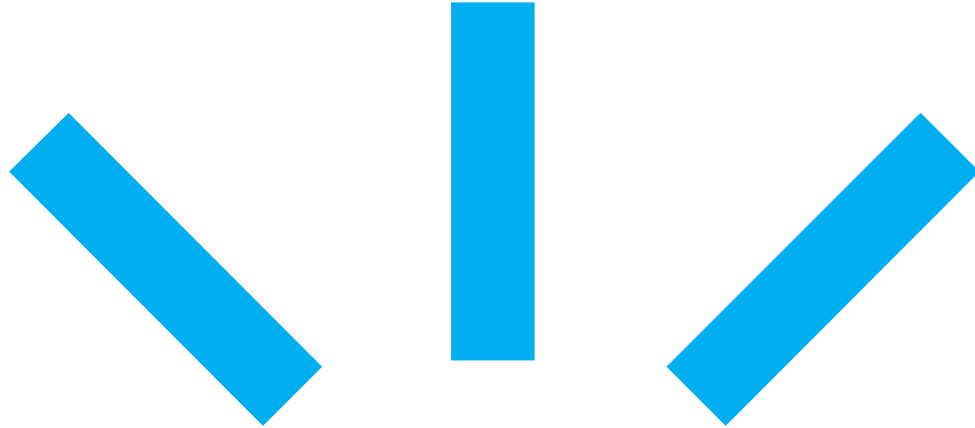
Ulkomaalaistaustaiset henkilöt

Ulkomaalaistaustaiset henkilöt

- Ulkomaalaistaustainen väestö kasvaa kaikissa maakunnan seutukunnissa
- Kasvu ei riitä korvaamaan väestörakenteen muutosta nykyisellä tasolla.

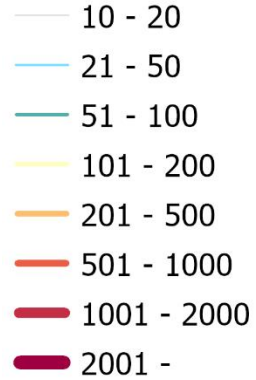
Työssäkäynnin alueellinen rakenne Pohjois-Pohjanmaalla

(klusterointimenetelmä: Marton Magyar ja Ossi Kotavaara)

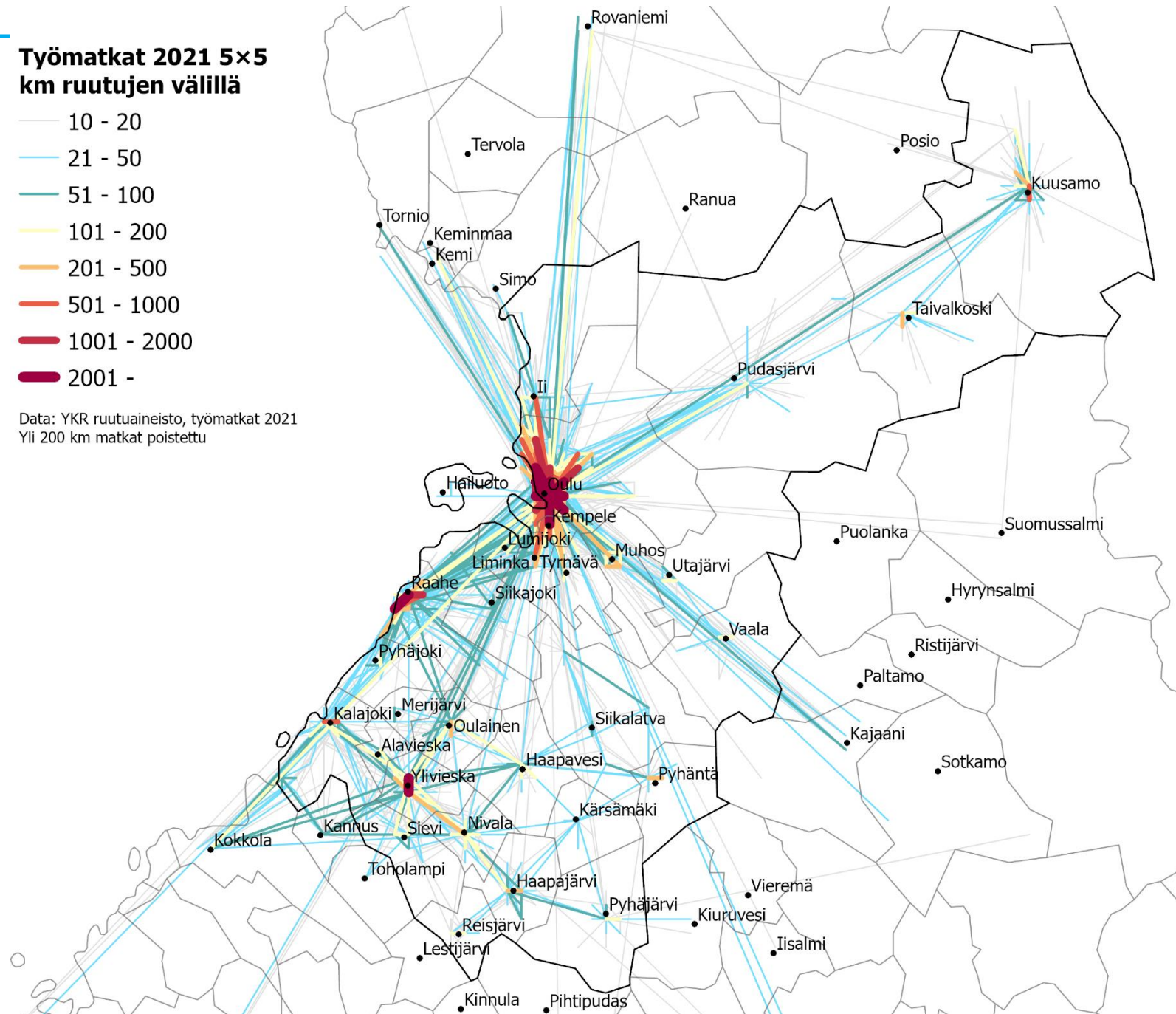

Työmatkat

Työmatkat 2021 5x5 km ruutujen välillä

Data: YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021
Yli 200 km matkat poistettu

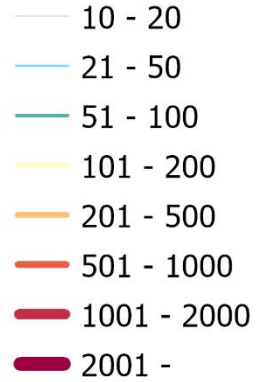
Yhdyskuntarakenteen seurannan aineistoista nähdään kodin ja työpaikan yhdistelmät paikkatietona, josta voidaan tuottaa tieto ”työmatkoista”.

Data: Tilastokeskus, YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

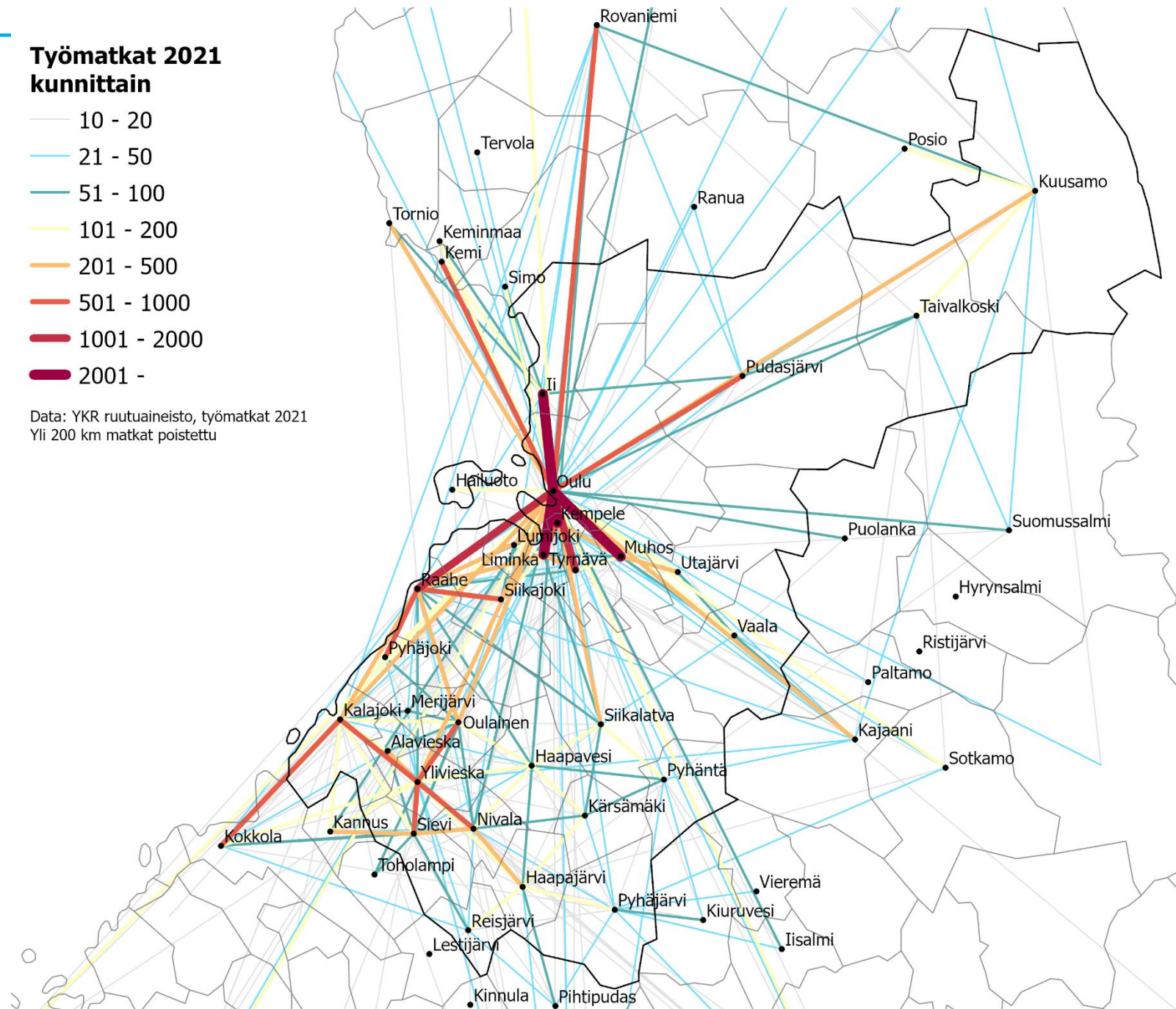

Työmatkat

Työmatkat 2021 kunnittain

Data: YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021
Yli 200 km matkat poistettu

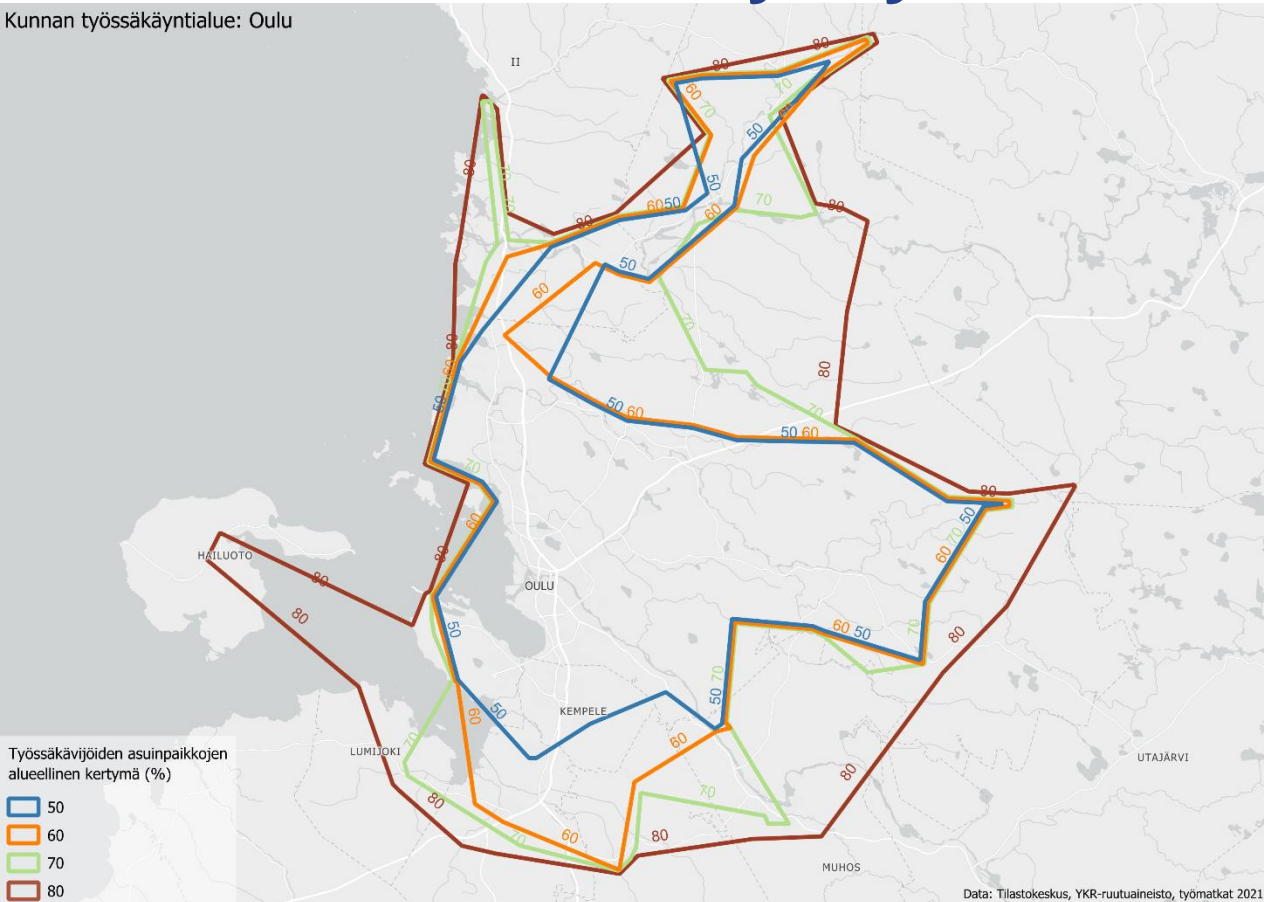
Yhdyskuntarakenteen seurannan aineistoista nähdään kodin ja työpaikan yhdistelmät paikkatietona, josta voidaan tuottaa tieto ”työmatkoista”.

Data: Tilastokeskus, YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

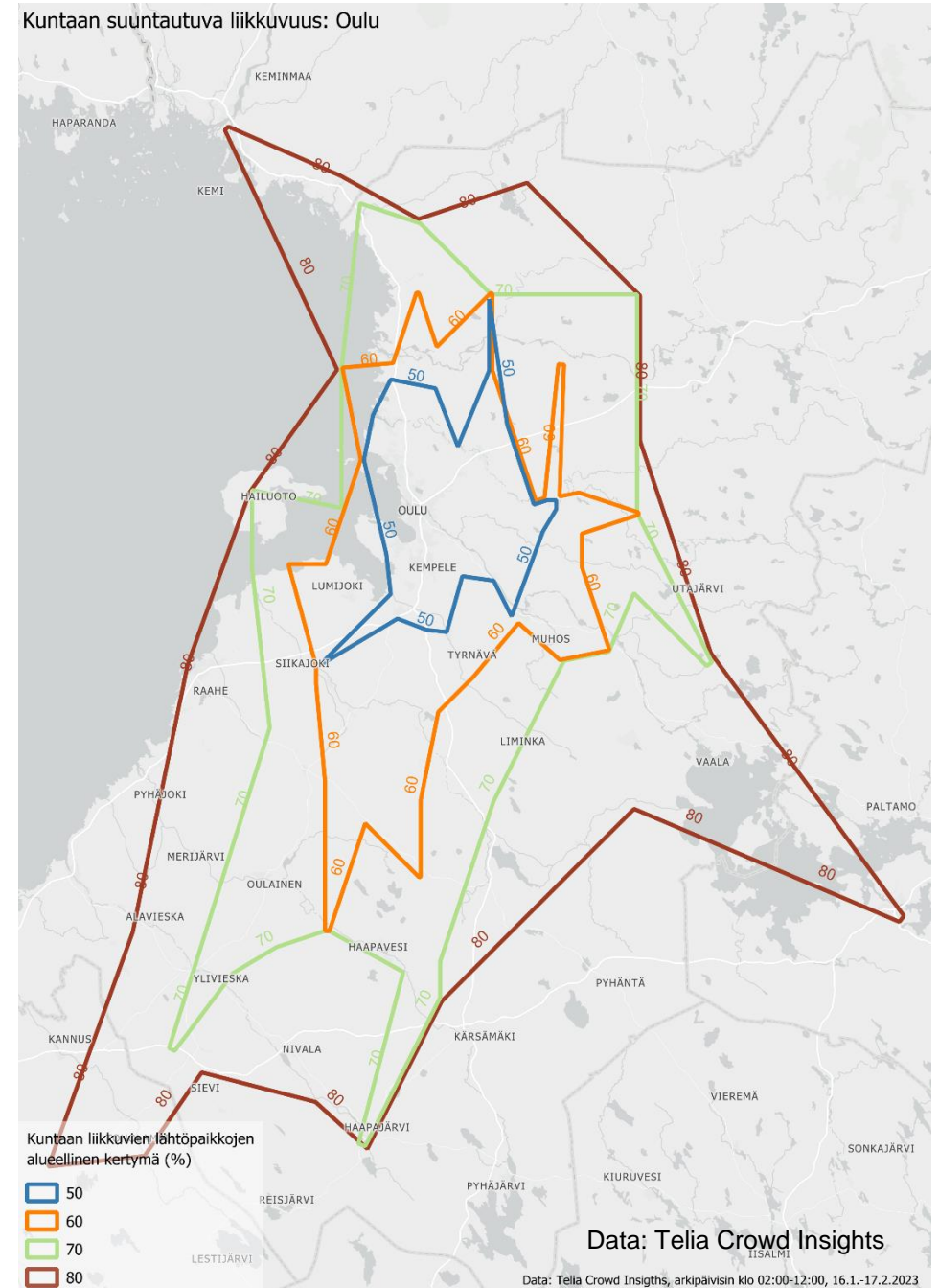
Oulun työssäkäynti- ja liikkuvuusvyöhykkeet

Kunnan työssäkäyntialue: Oulu

Data: Tilastokeskus, YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

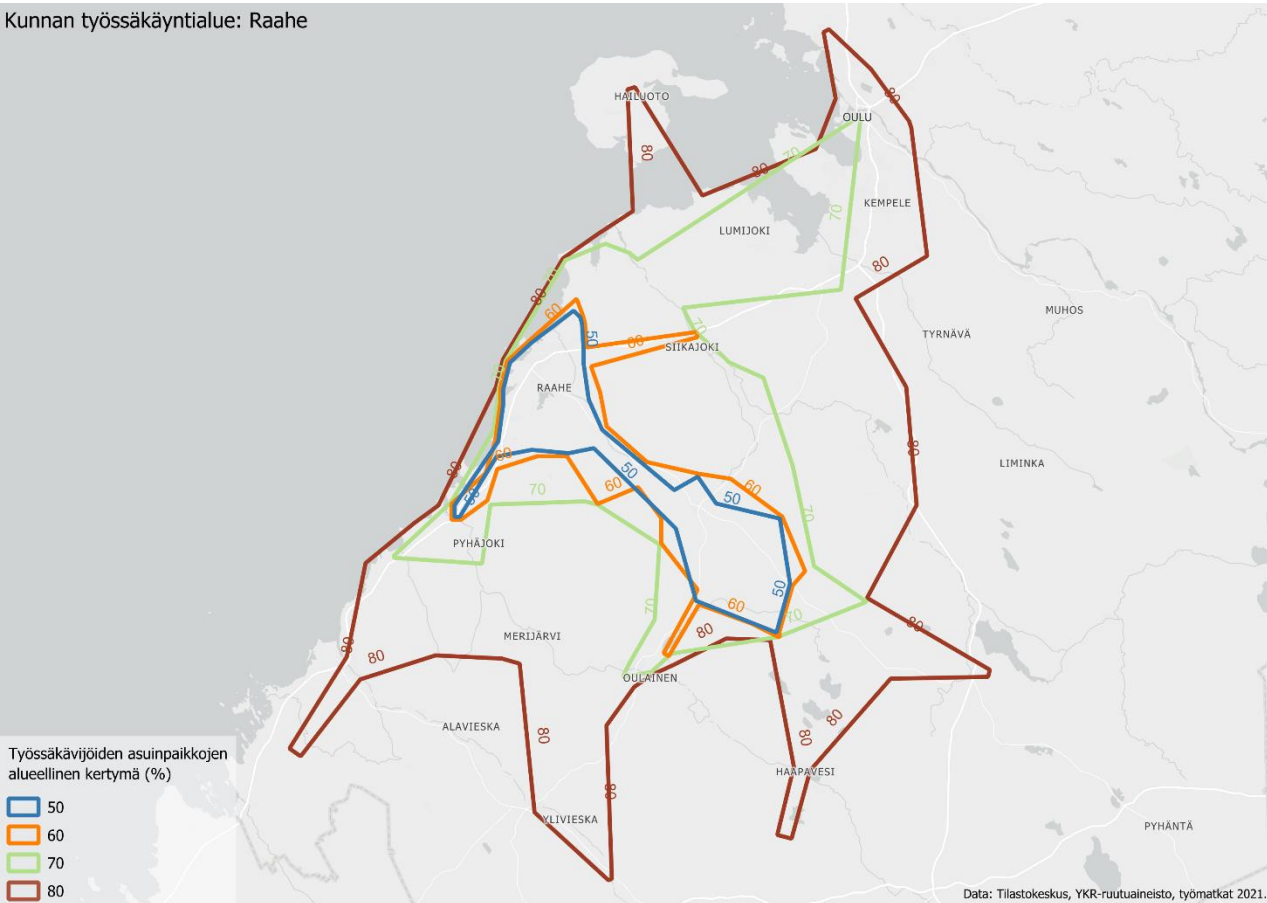
Kuntaan suuntautuva liikkuvuus: Oulu

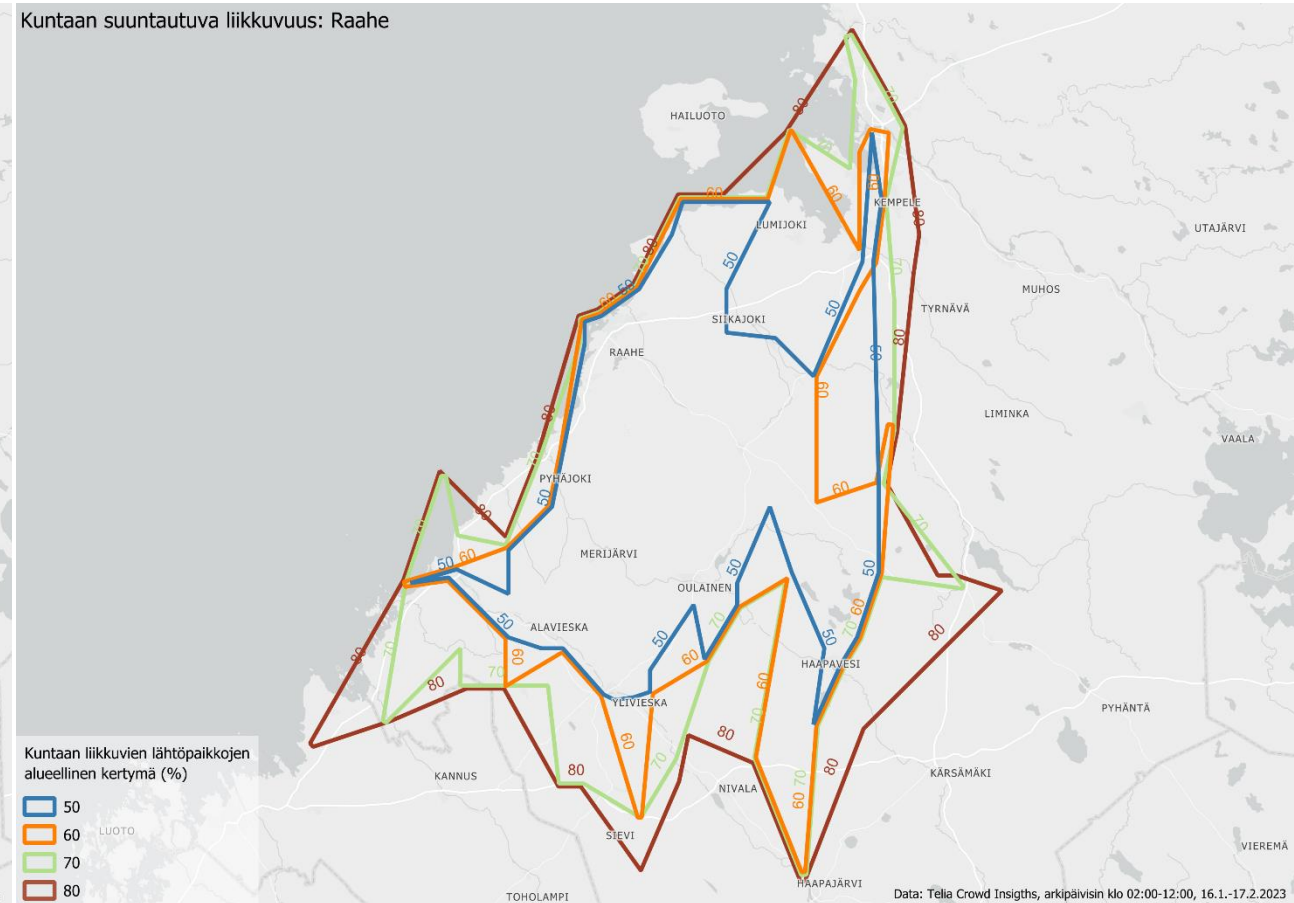

Raahen työssäkäynti- ja liikkuvuusvyöhykkeet

Kunnan työssäkäyntialue: Raahе

Kuntaan suuntautuva liikkuvuus: Raahе

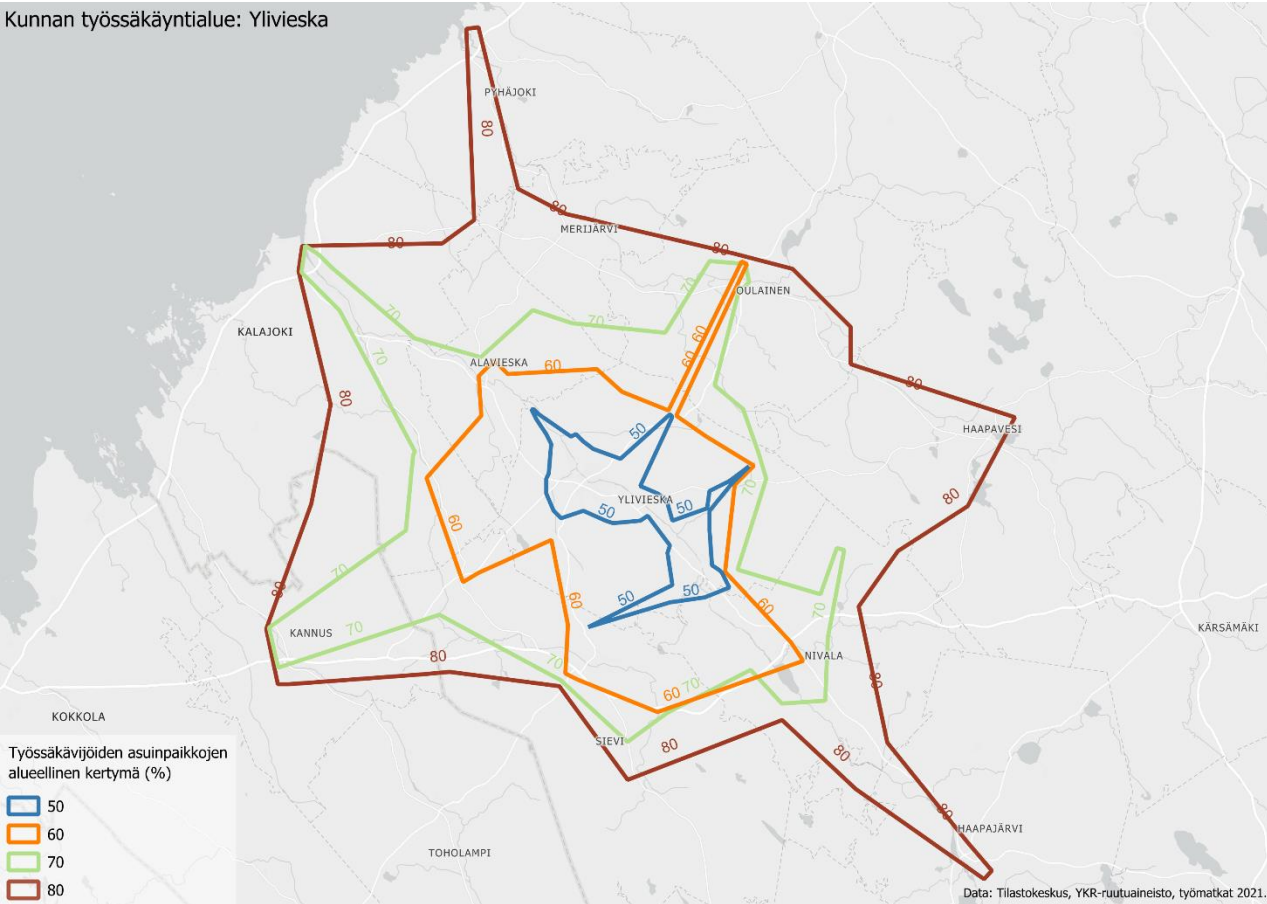
Data: Tilastokeskus, YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

Data: Telia Crowd Insights

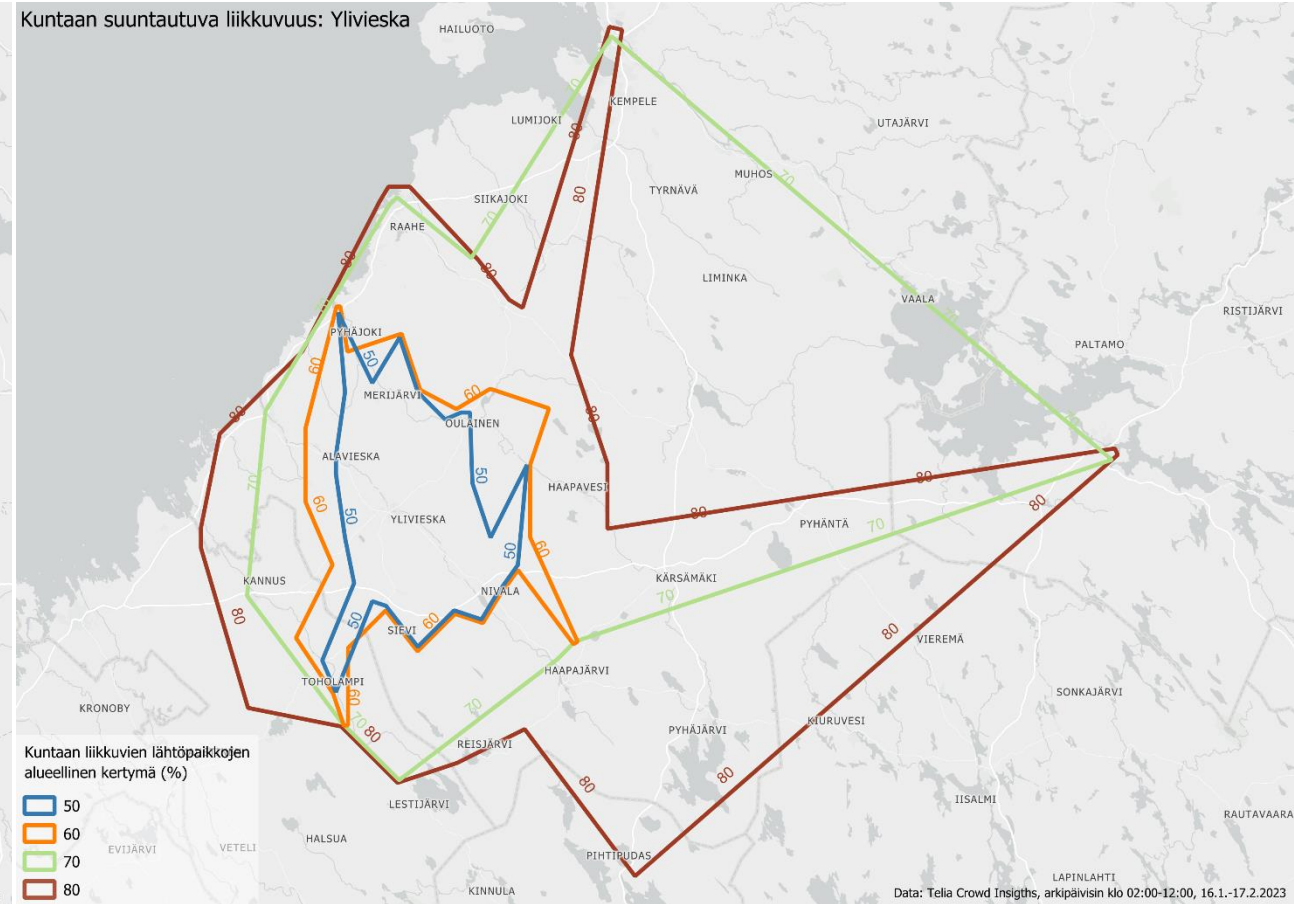
Ylivieskan työssäkäynti- ja liikkuvuusvyöhykkeet

Kunnan työssäkäyntialue: Ylivieska

Data: Tilastokeskus, YKR-ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

Kuntaan suuntautuva liikkuvuus: Ylivieska

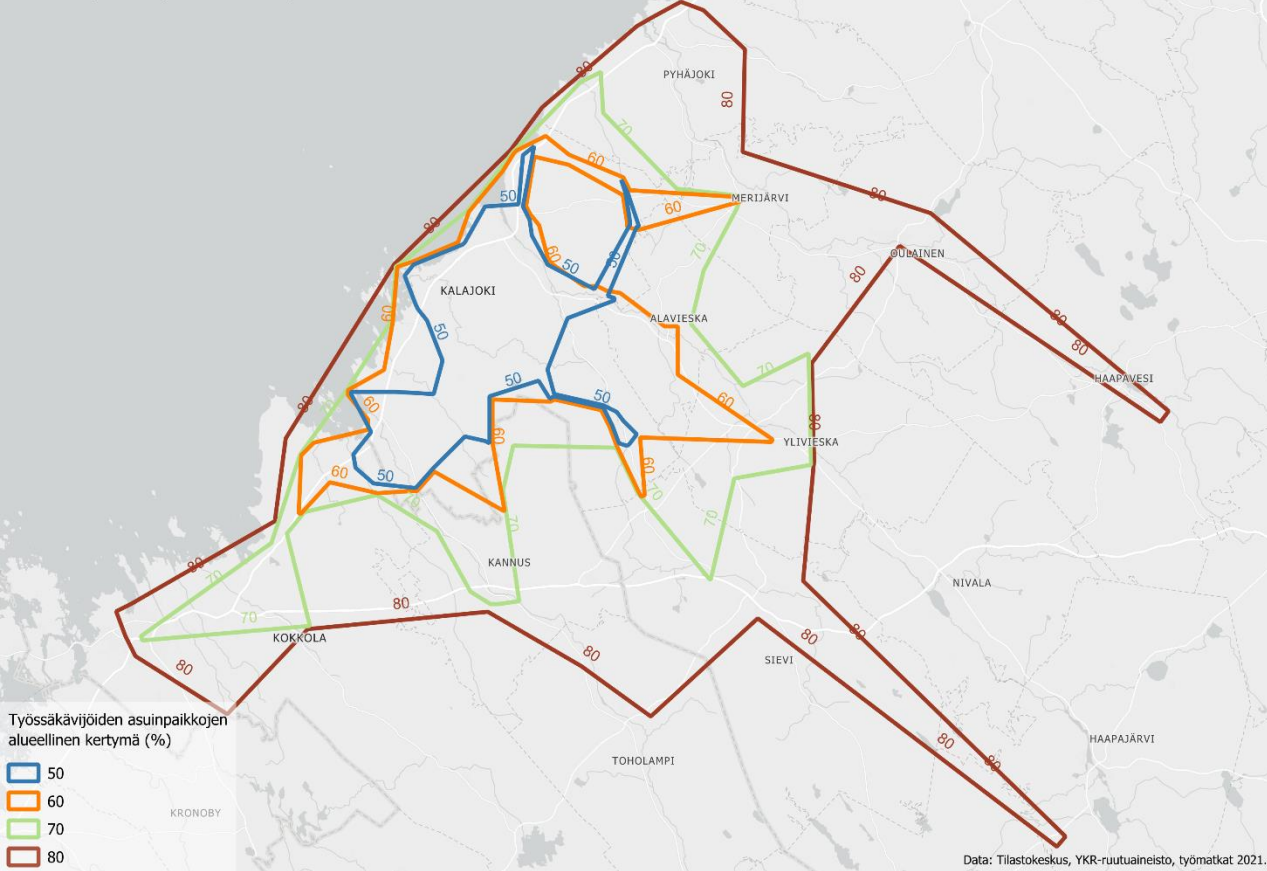

Data: Telia Crowd Insights

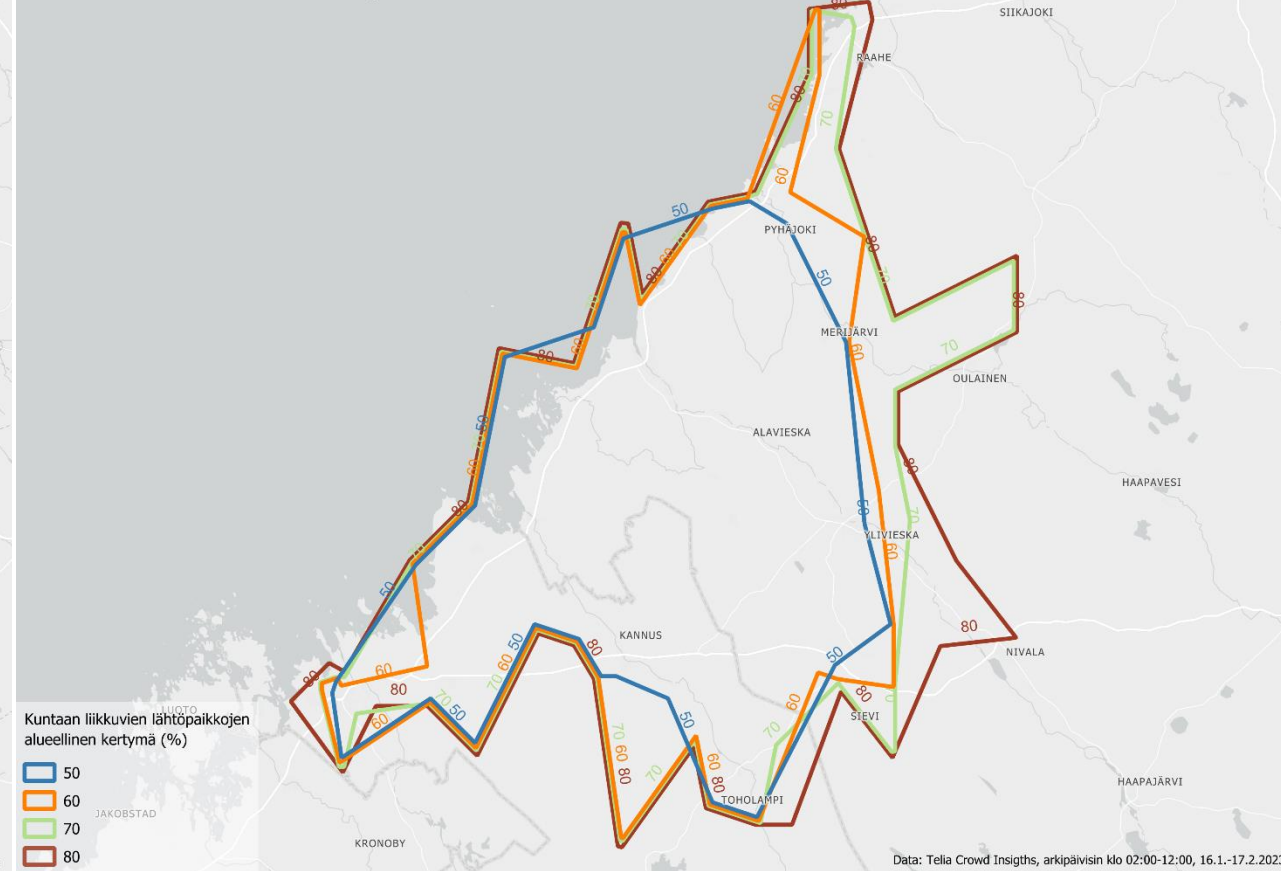
Kalajoen työssäkäynti- ja liikkuvuusvyöhykkeet

Kunnan työssäkäyntialue: Kalajoki

Data: Tilastokeskus, YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

Kuntaan suuntautuva liikkuvuus: Kalajoki

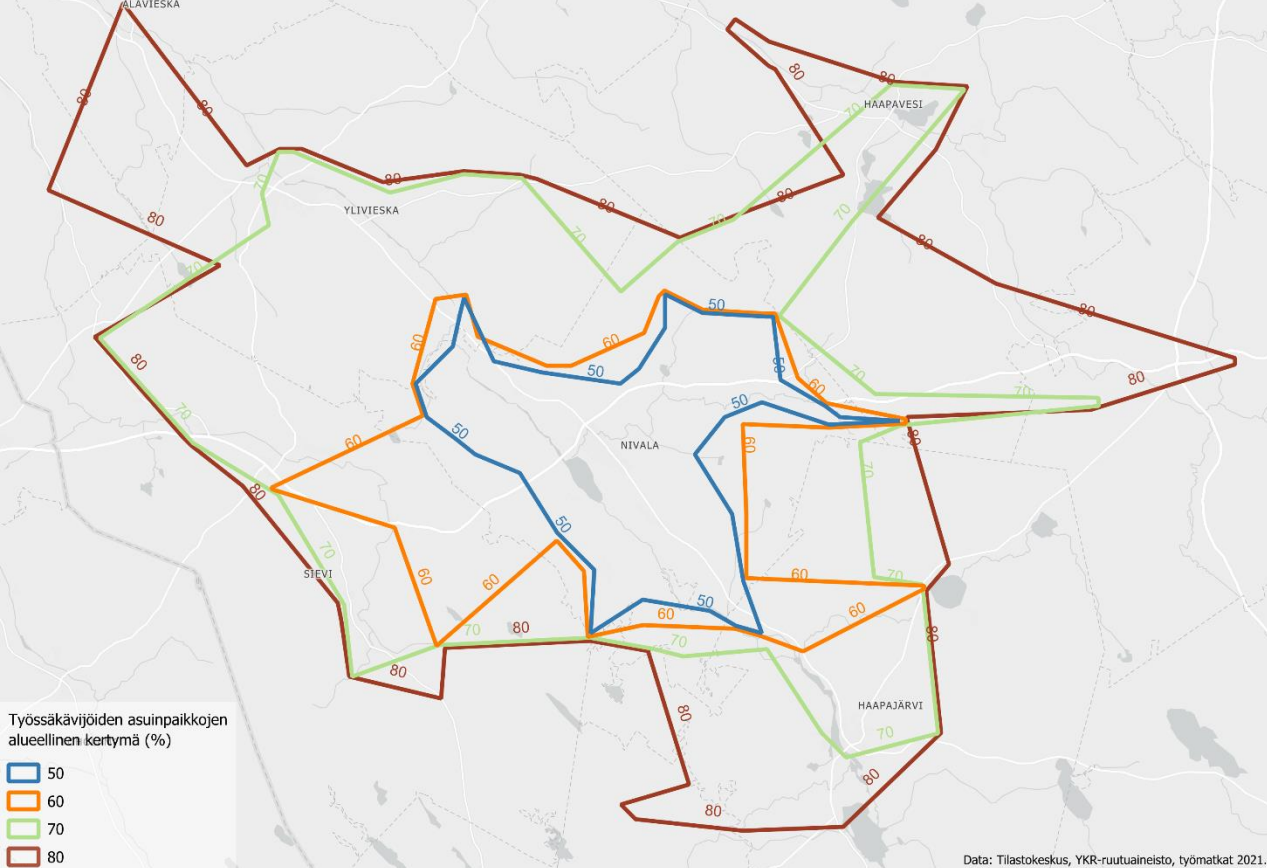

Data: Telia Crowd Insights

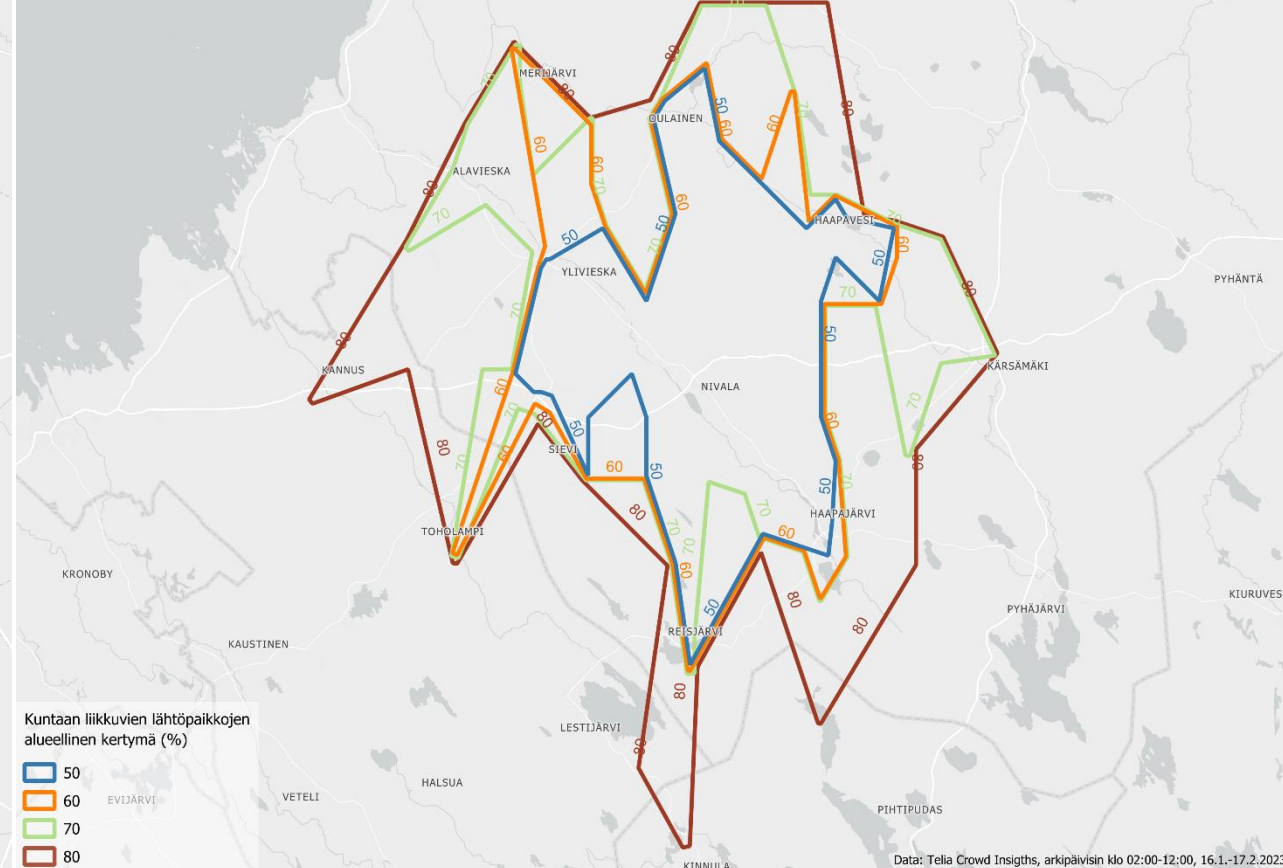

Nivalan työssäkäynti- ja liikkuvuusvyöhykkeet

Kunnan työssäkäyntialue: Nivala

Kuntaan suuntautuva liikkuvuus: Nivala

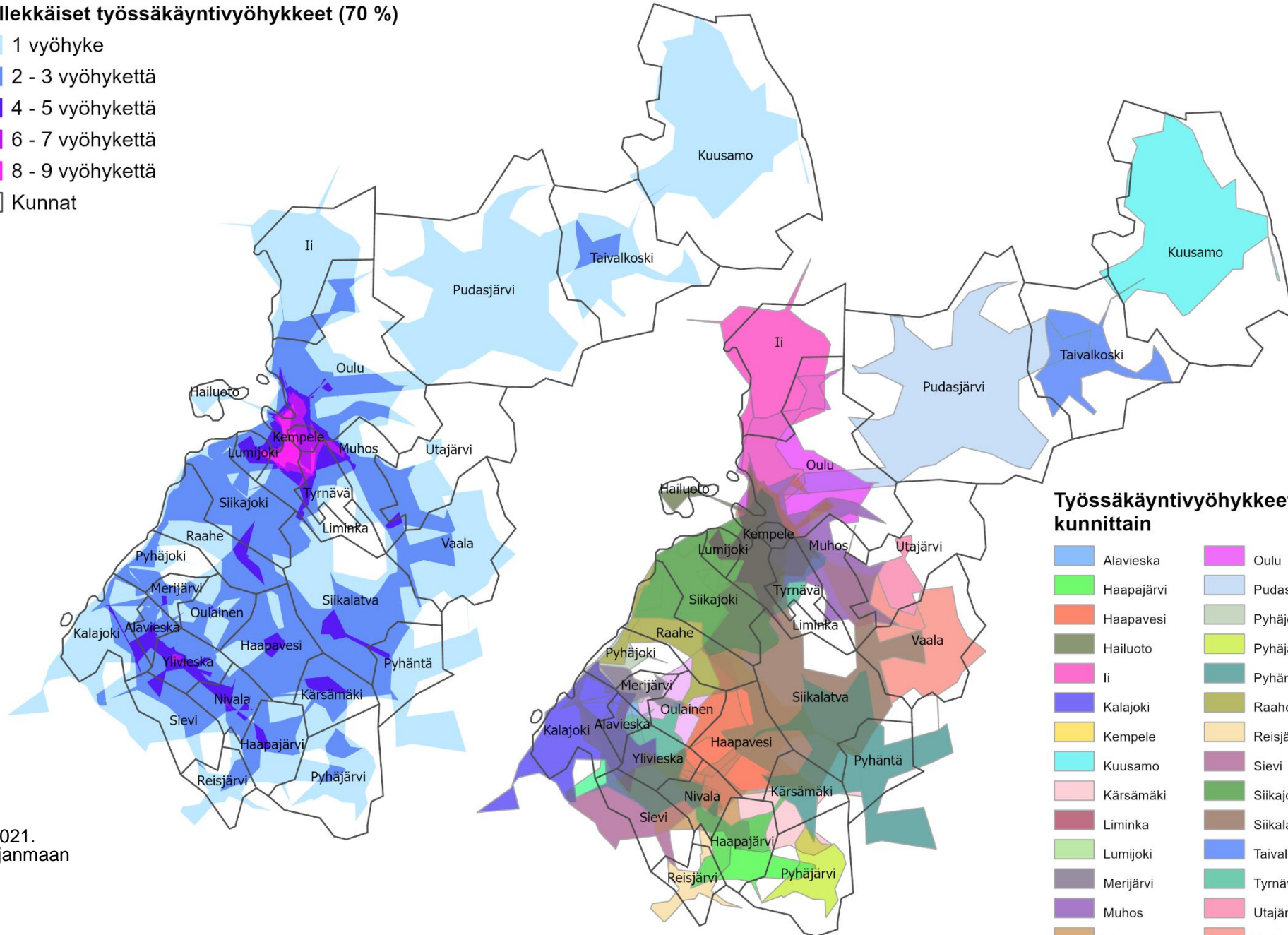
Data: Tilastokeskus, YKR ruutuaineisto, työmatkat 2021. Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa

Data: Telia Crowd Insights

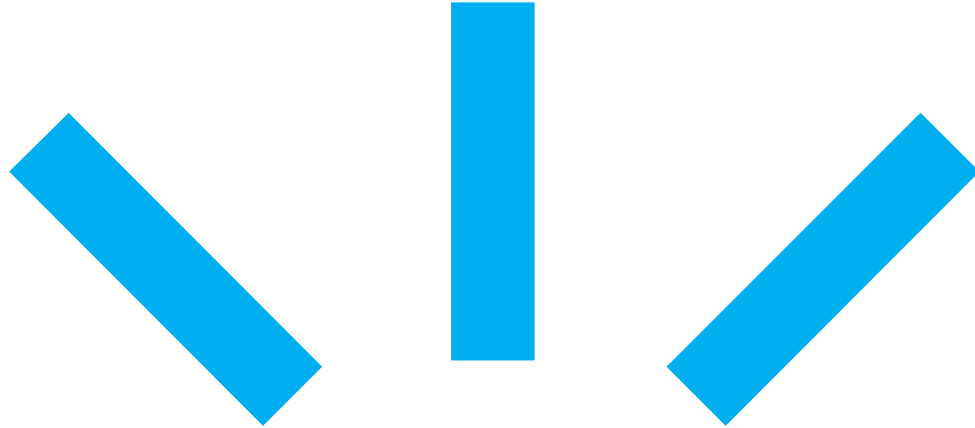
Päällekkäiset työssäkäyntivyöhykkeet (70 %)

- 1 vyöhyke
- 2 - 3 vyöhykettä
- 4 - 5 vyöhykettä
- 6 - 7 vyöhykettä
- 8 - 9 vyöhykettä
- Kunnat

Klusterointimenetelmä:
Marton Magyar ja Ossi
Kotavaara

Data: Tilastokeskus, YKR
ruutuaineisto, työmatkat 2021.
Yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan
liiton kanssa

Mikroyritysten sekä pk-yritysten alueellinen kehityskuva Suomessa – kasvualueet Pohjois-Pohjanmaalla

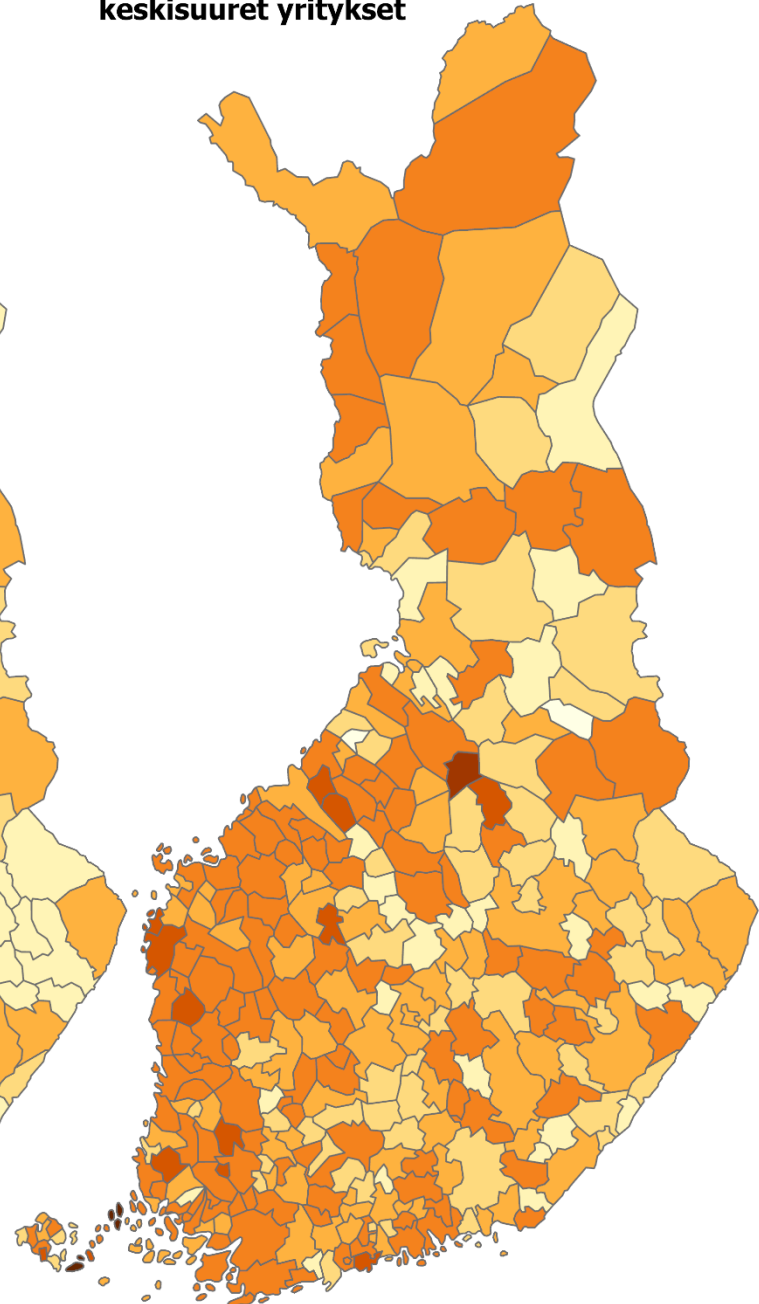
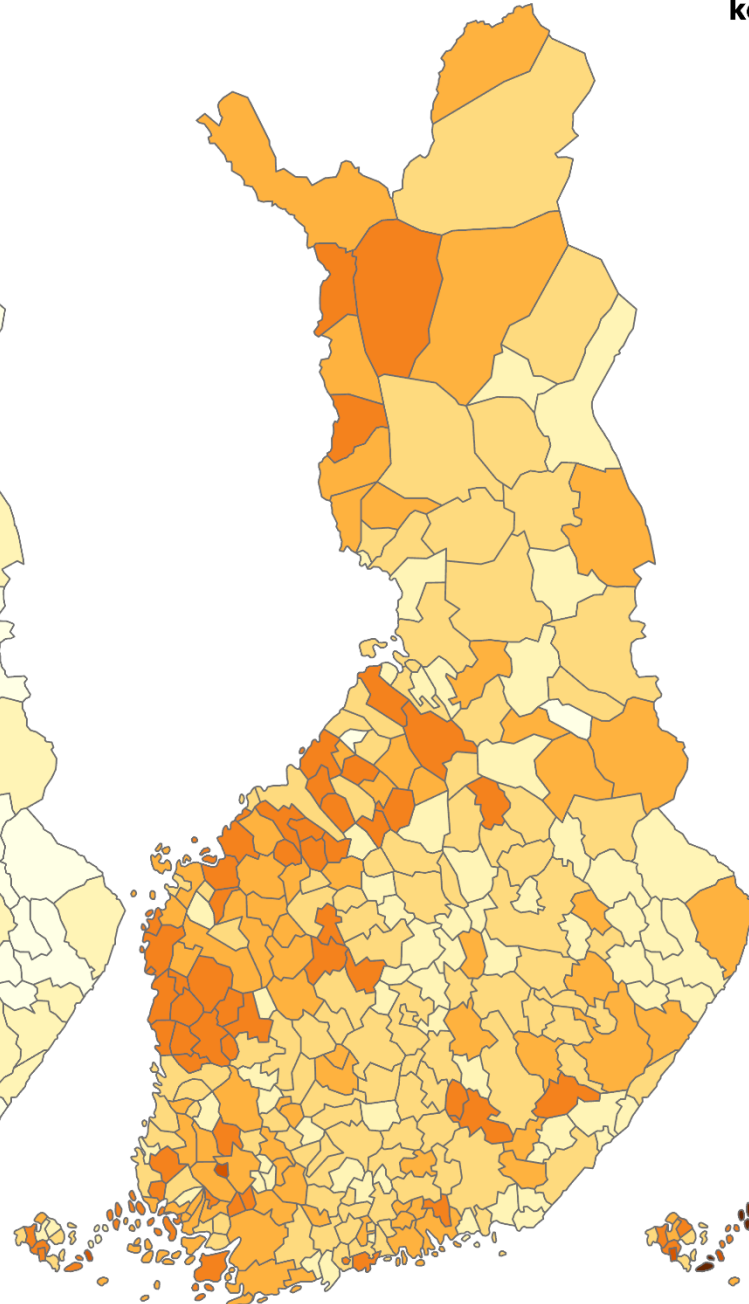
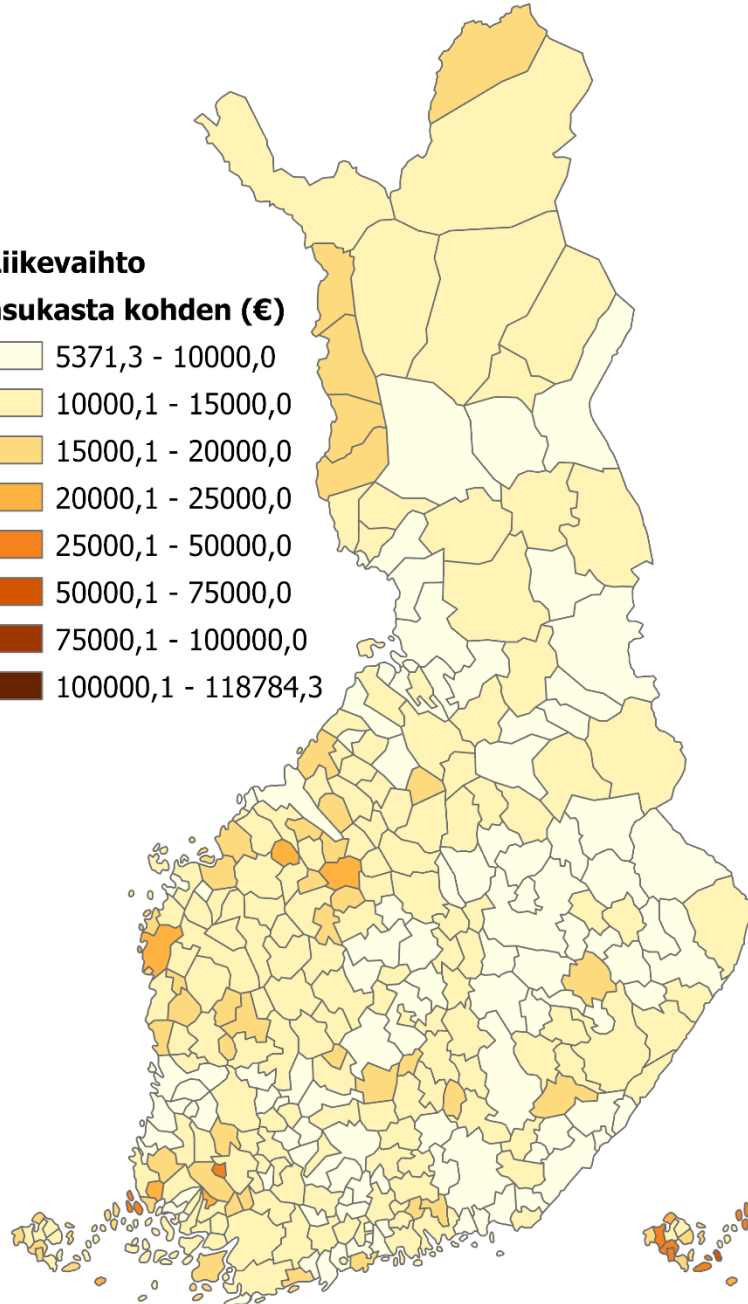
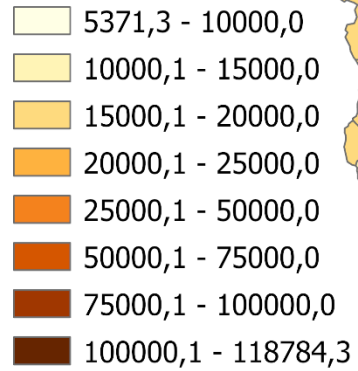
Mikroyritykset

Mikro- ja pienyritykset

Mikro-, pien- ja keskisuuret yritykset

Liikevaihto

asukasta kohden (€)

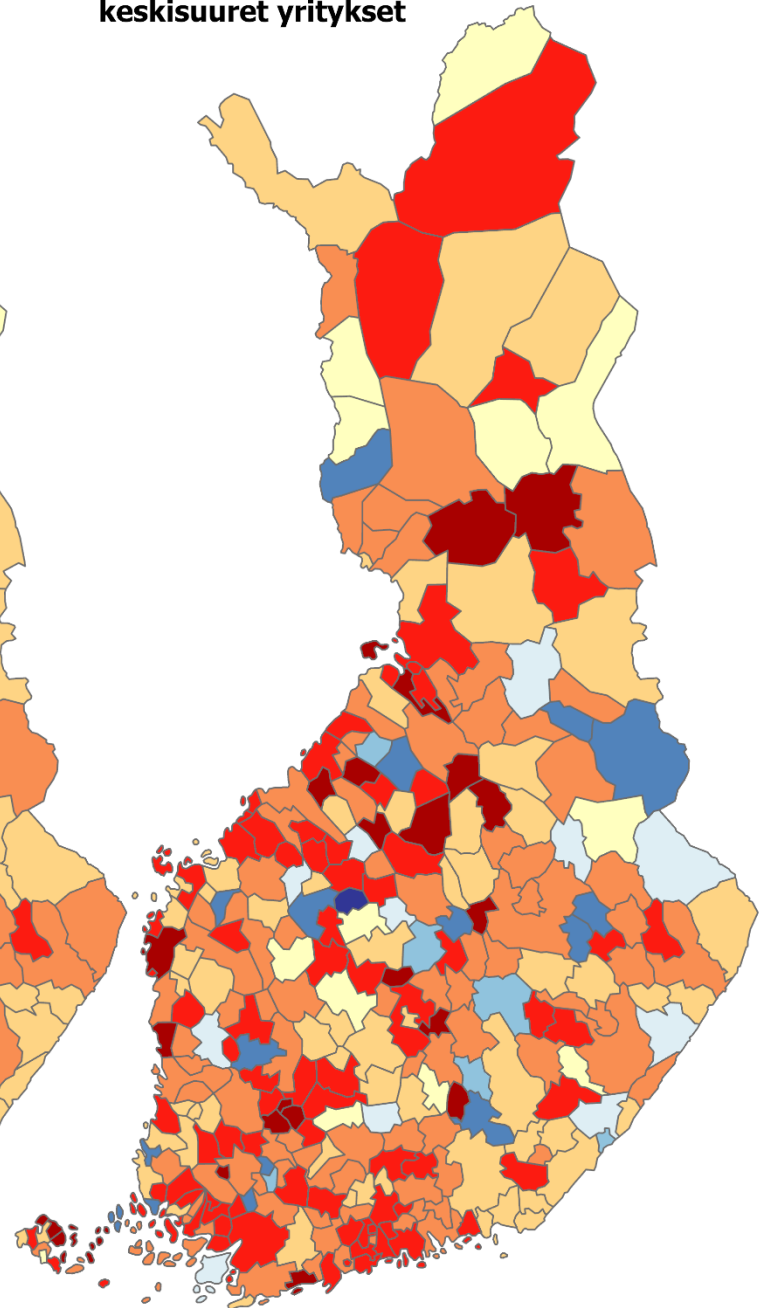
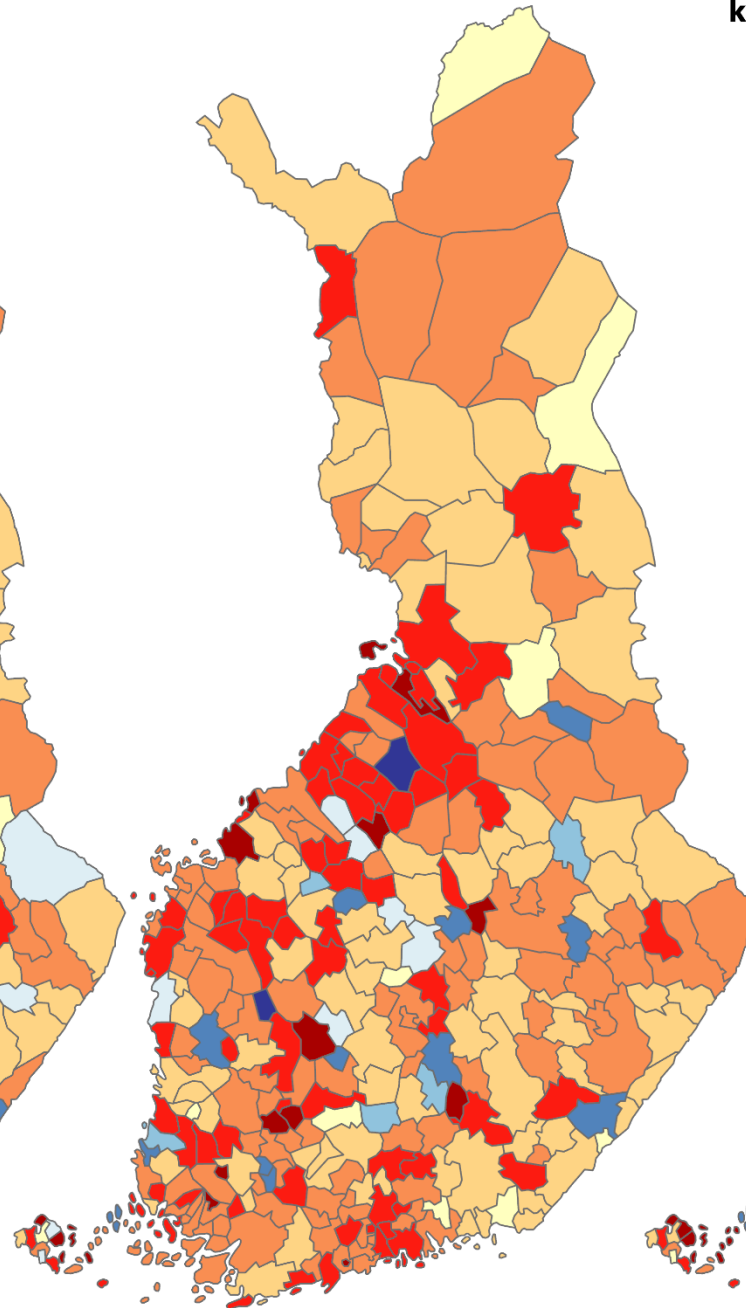
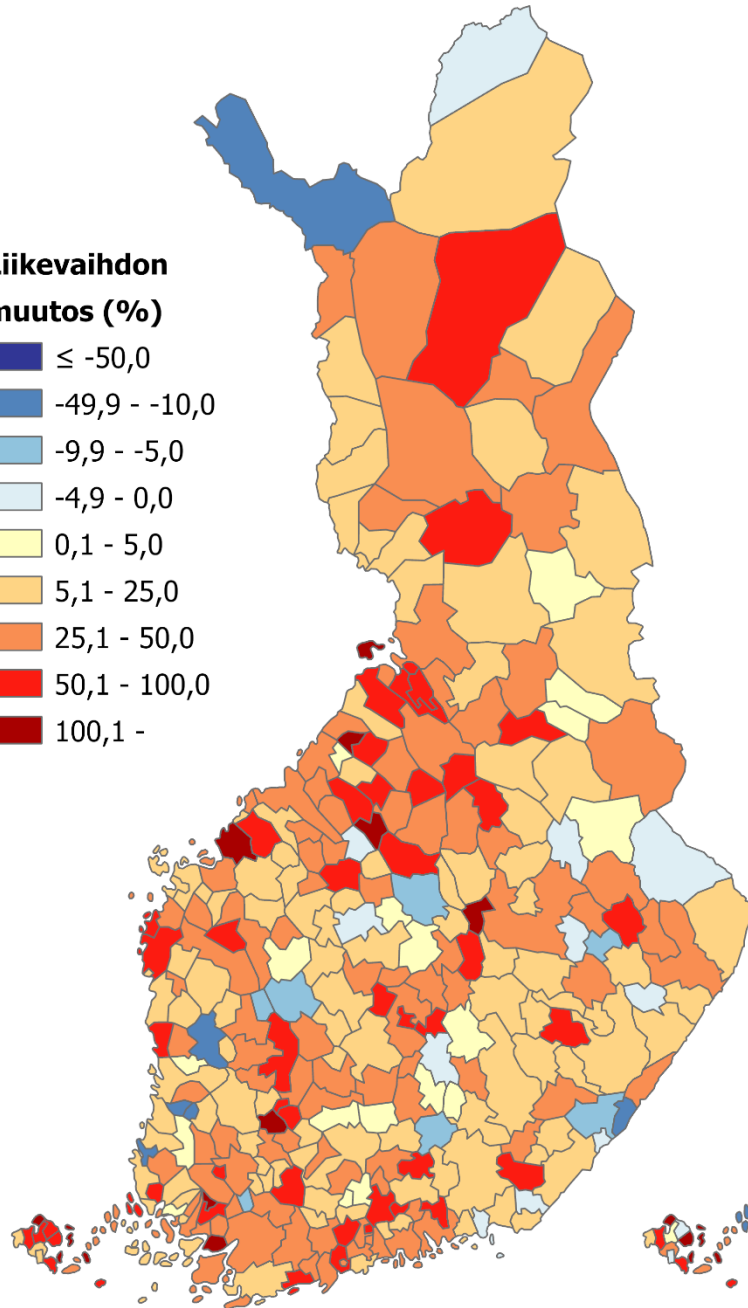
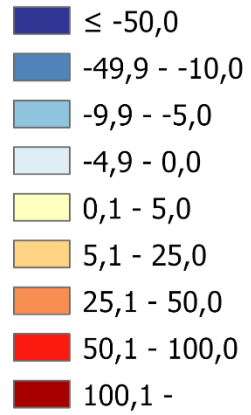

Mikroyritykset

Mikro- ja pienyritykset

Mikro-, pien- ja keskisuuret yritykset

Liikevaihdon muutos (%)

**Yritysten määrä ja perustamisaktiivisuus
toimialoittain Pohjois-Pohjanmaan kunnissa 2022
yritysten kotipaikan mukaan**

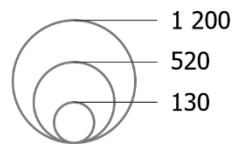

Yritysten määrä kunnittain ja toimialoittain 2022 Pohjois-Pohjanmaalla

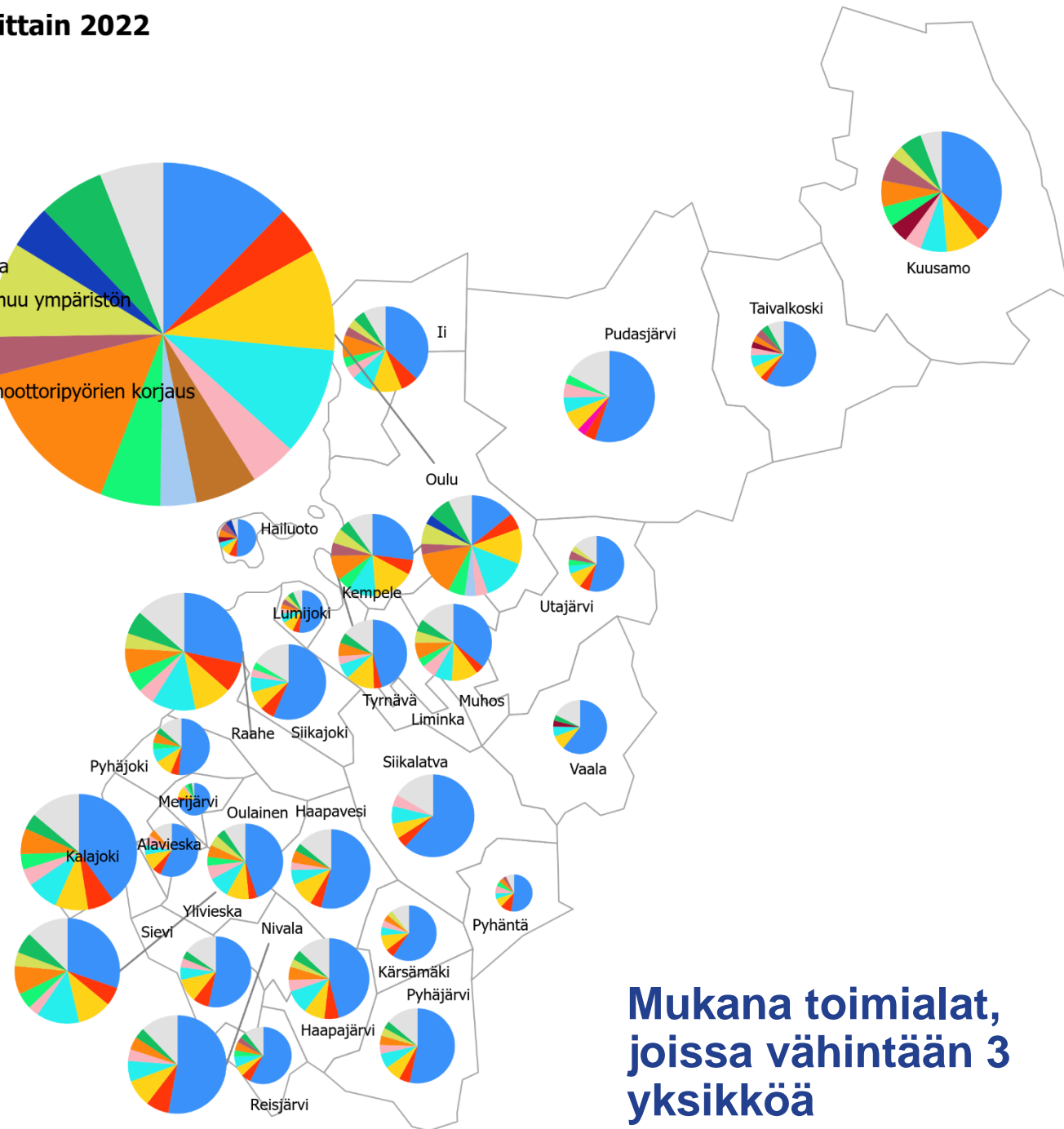
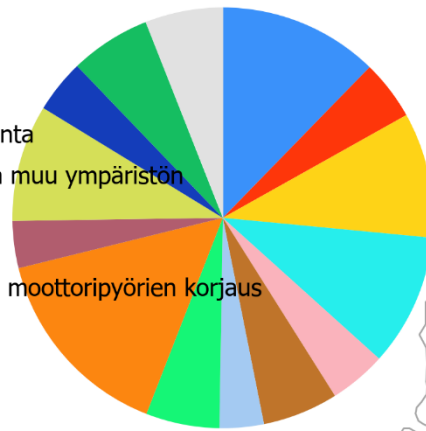

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus
- D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta
- Alle 5 % toimialat yhteensä

Yritysten määrä

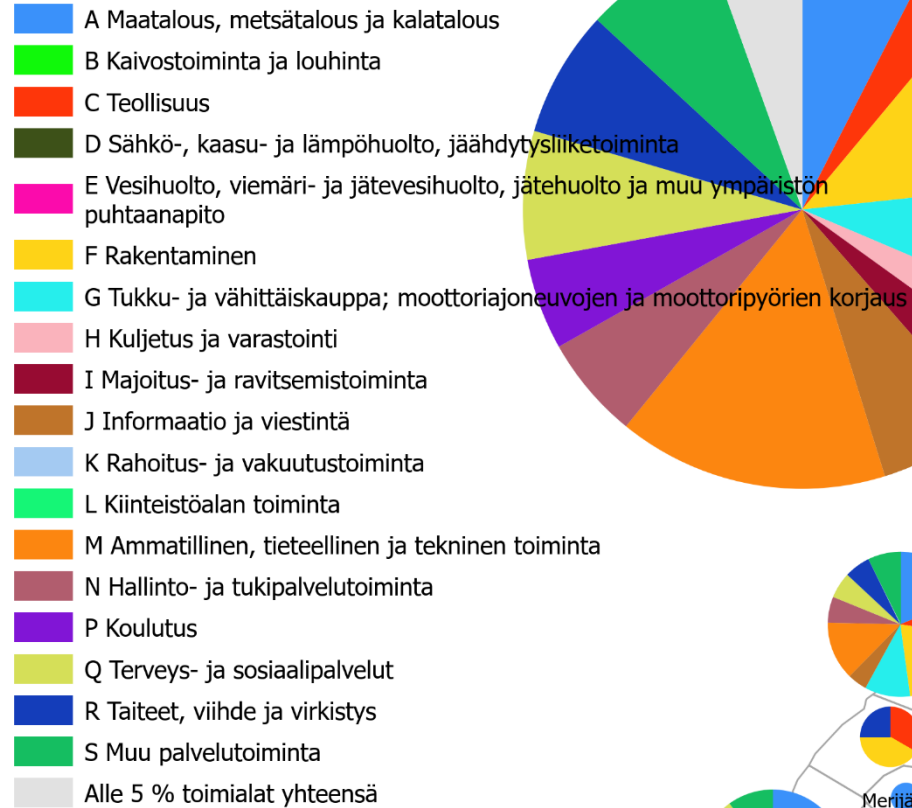
Data: Tilastokeskus,
yritystasoinen rekisteridata,
FIRM_ENTRE

**Mukana toimialat,
joissa vähintään 3
yksikköä**

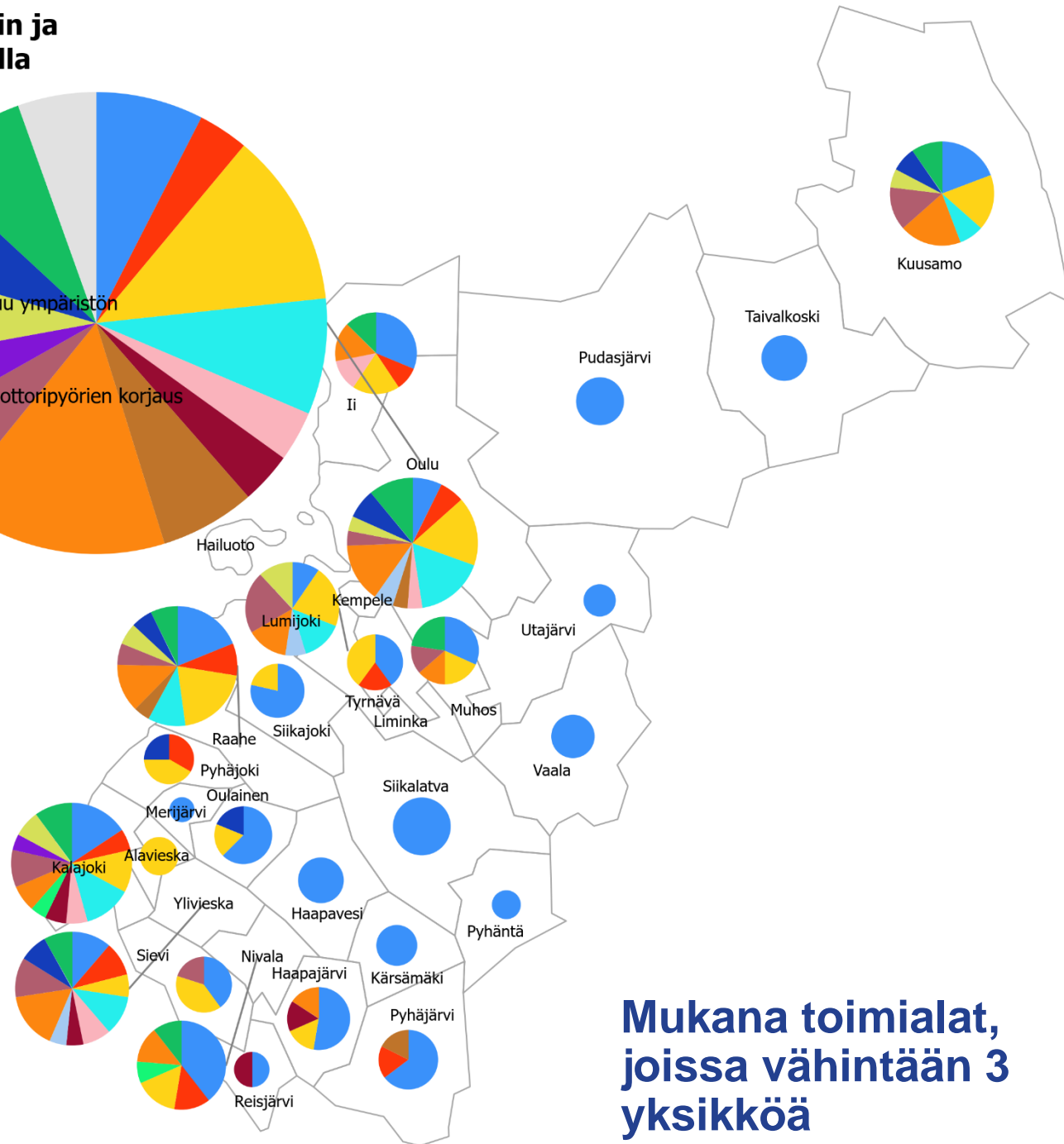
Perustettujen yritysten määrä kunnittain ja toimialoittain 2022 Pohjois-Pohjanmaalla

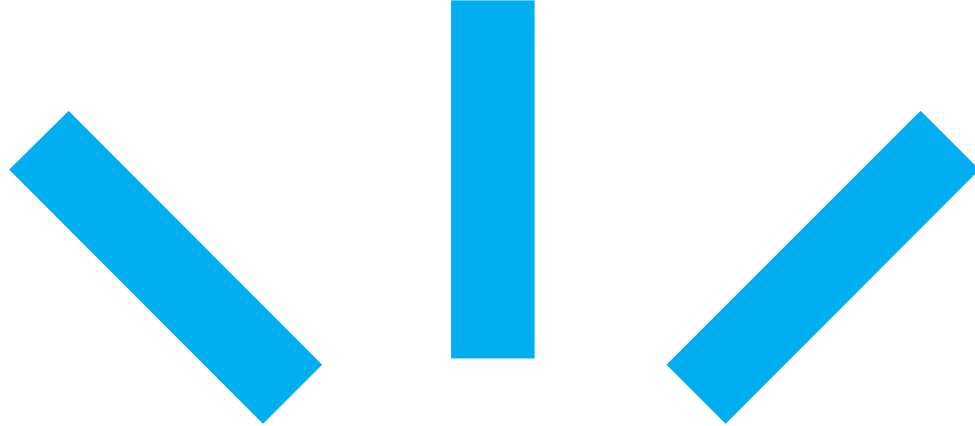
Perustetut yritykset

Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

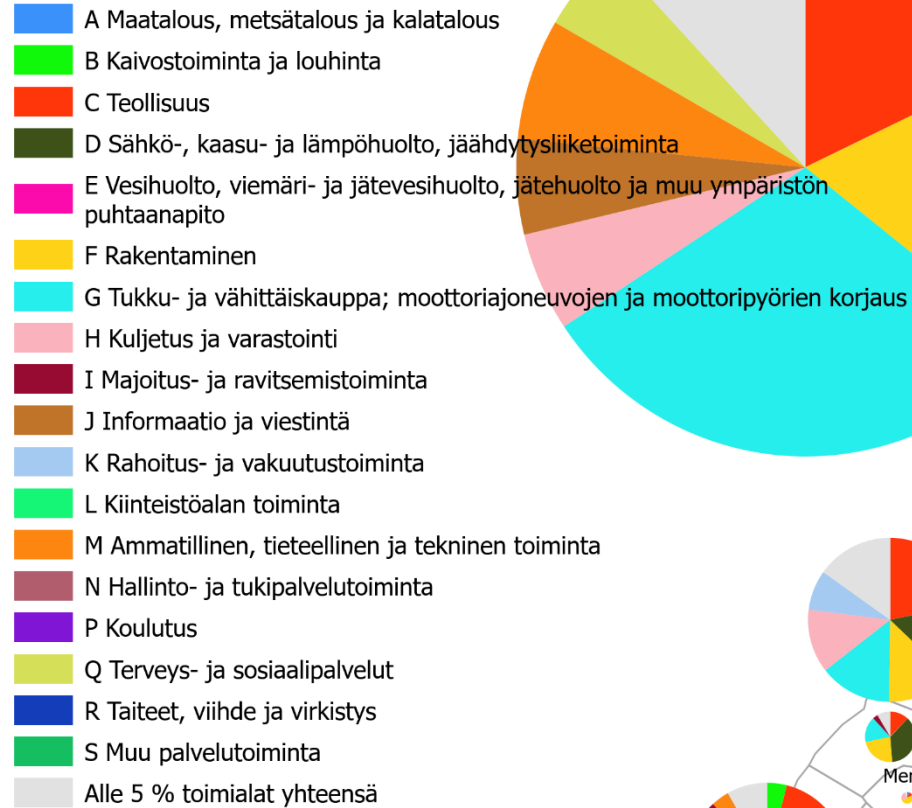
Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

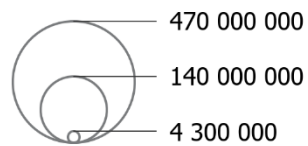
Yritysten liikevaihto 2022 ja kasvu 2013/2018-2022 toimialoittain Pohjois-Pohjanmaan kunnissa yritysten kotipaikan mukaan

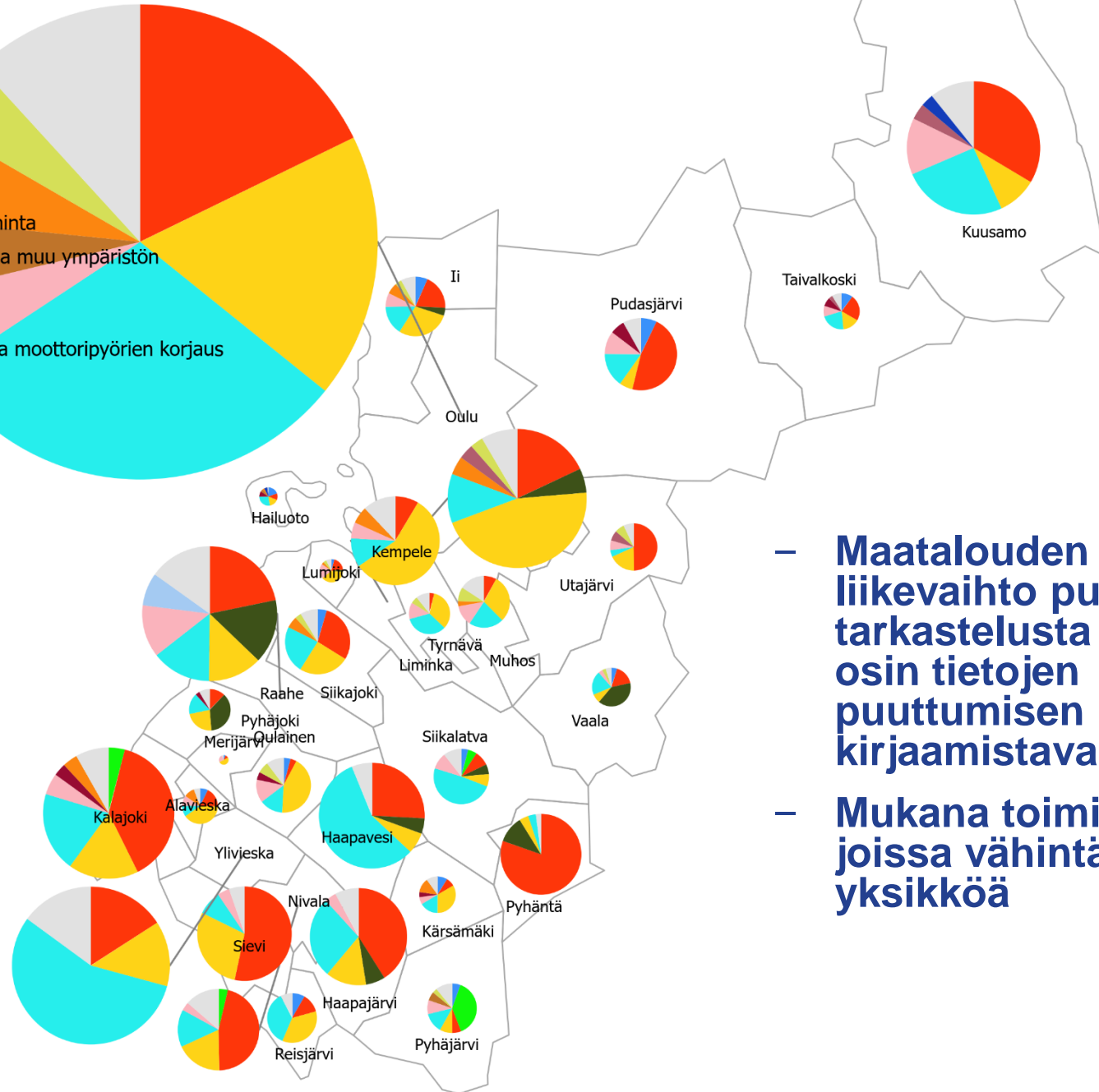
Liikevaihto yrityksistä kunnittain ja toimialoittain 2022 Pohjois-Pohjanmaalla

Liikevaihto (€)

Data: Tilastokeskus,
yritystasoinen rekisteridata,
FIRM_ENTRE

- Maatalouden liikevaihto puuttuu tarkastelusta suurelta osin tietojen puuttumisen kirjaamistavan takia
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

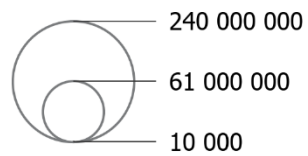

Liikevaihdon kasvu kunnittain ja toimialoittain 2013-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

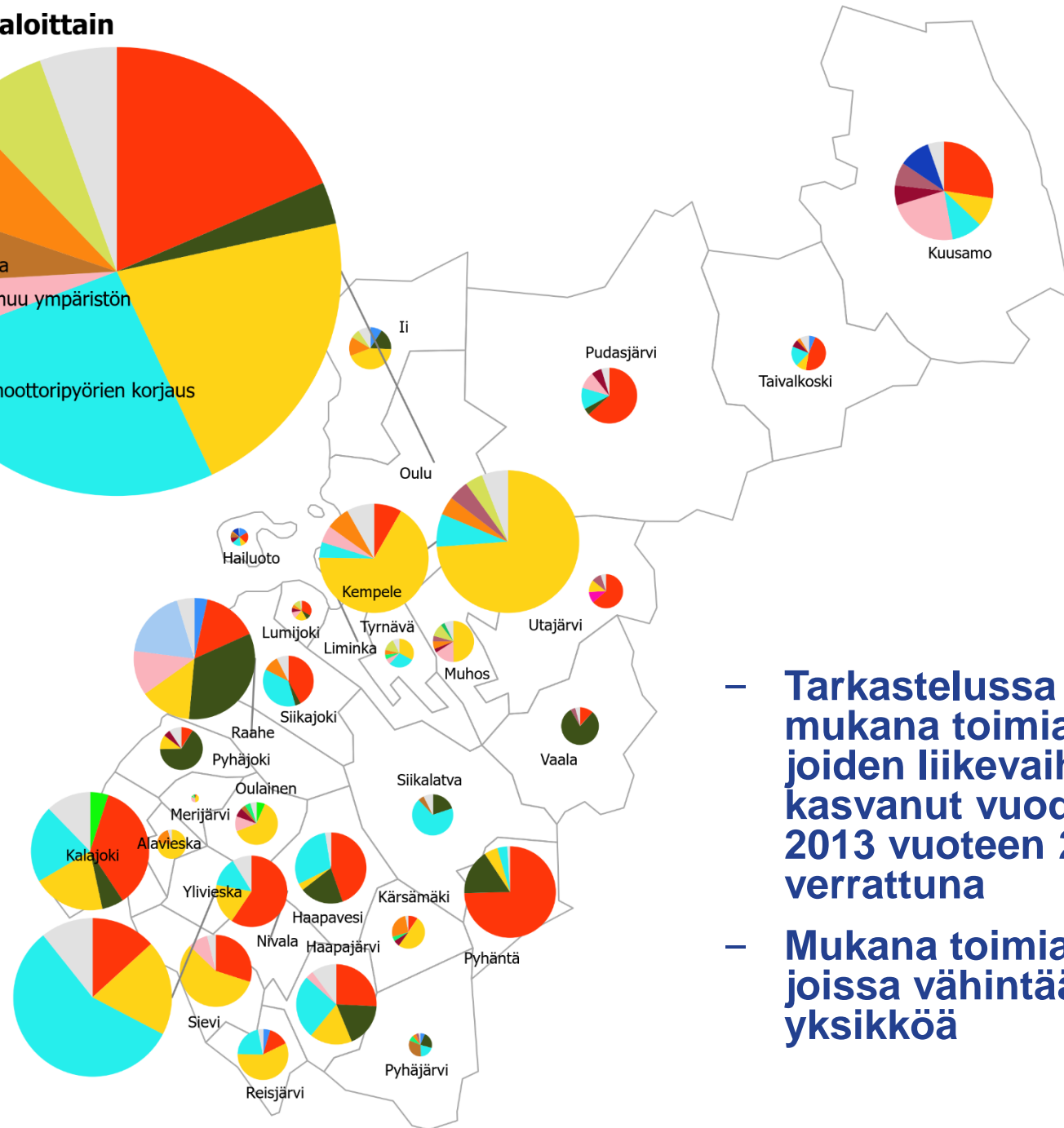
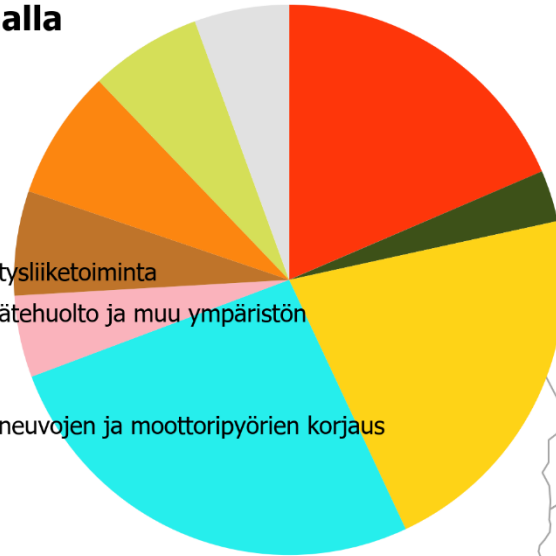

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus
- D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta
- Alle 5 % toimialat yhteensä

Liikevaihdon kasvu (€)

Data: Tilastokeskus,
yritystasoinen rekisteridata,
FIRM_ENTRE

– Tarkastelussa ovat mukana toimialat, joiden liikevaihto on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2022 verrattuna

– Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

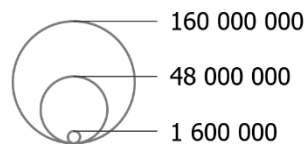

Liikevaihdon kasvu kunnittain ja toimialoittain 2018-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

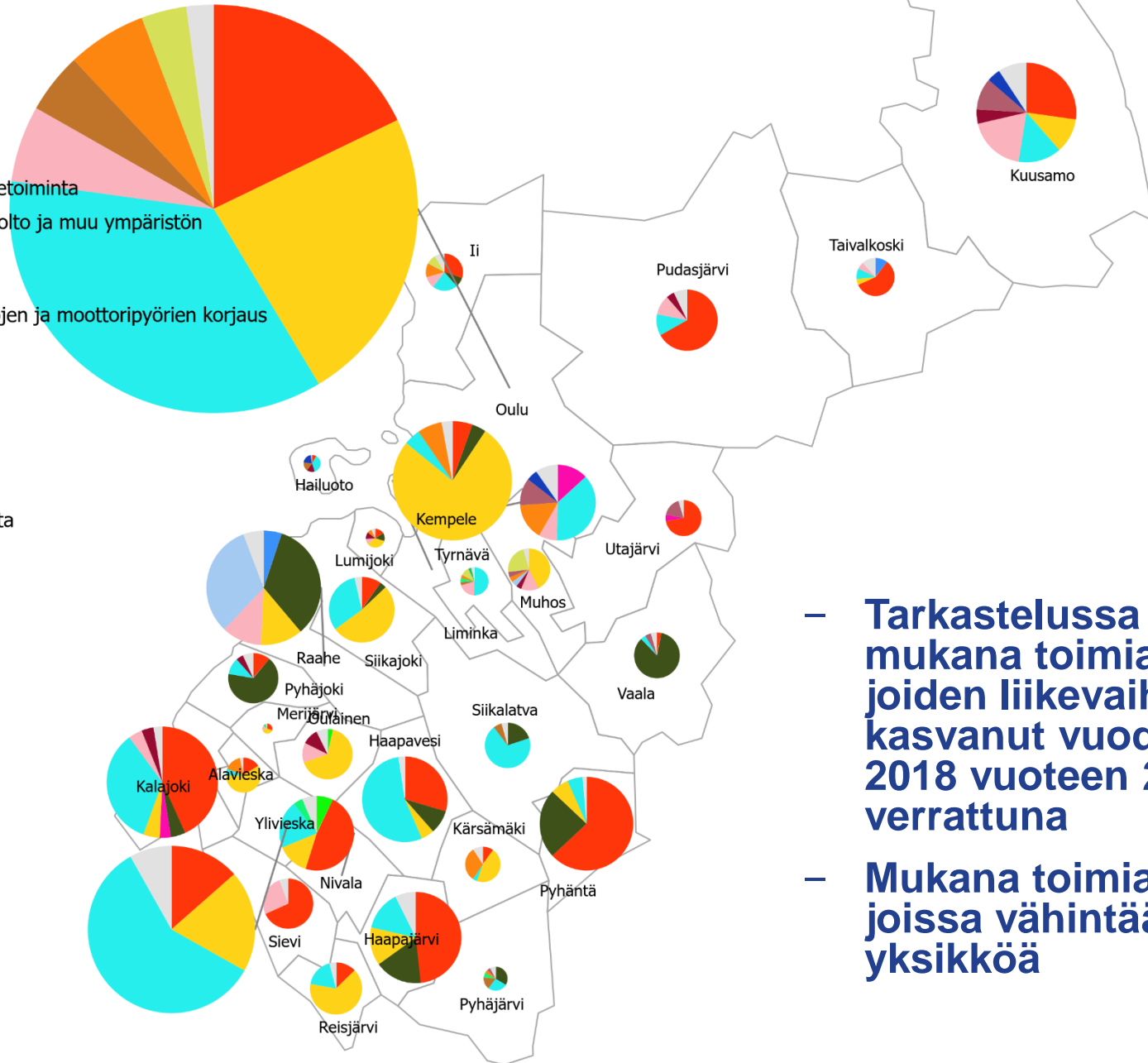

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus
- D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta
- Alle 5 % toimialat yhteensä

Liikevaihdon kasvu (€)

Data: Tilastokeskus,
yritystasoinen rekisteridata,
FIRM_ENTRE

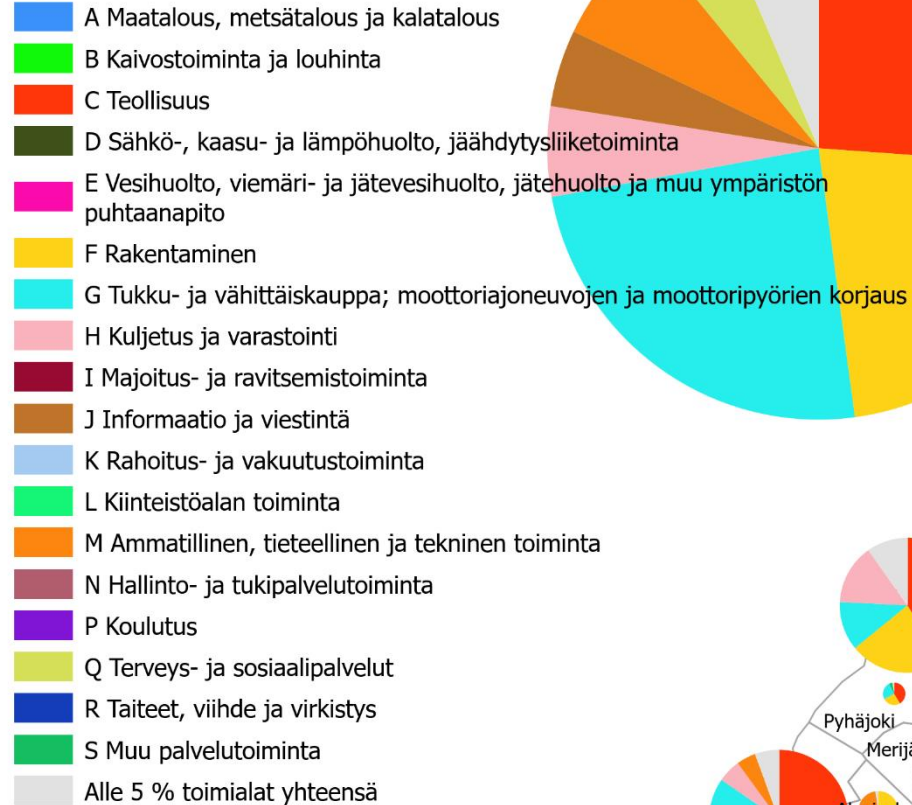

– Tarkastelussa ovat mukana toimialat, joiden liikevaihto on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2022 verrattuna

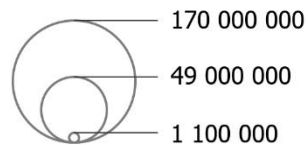
– Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

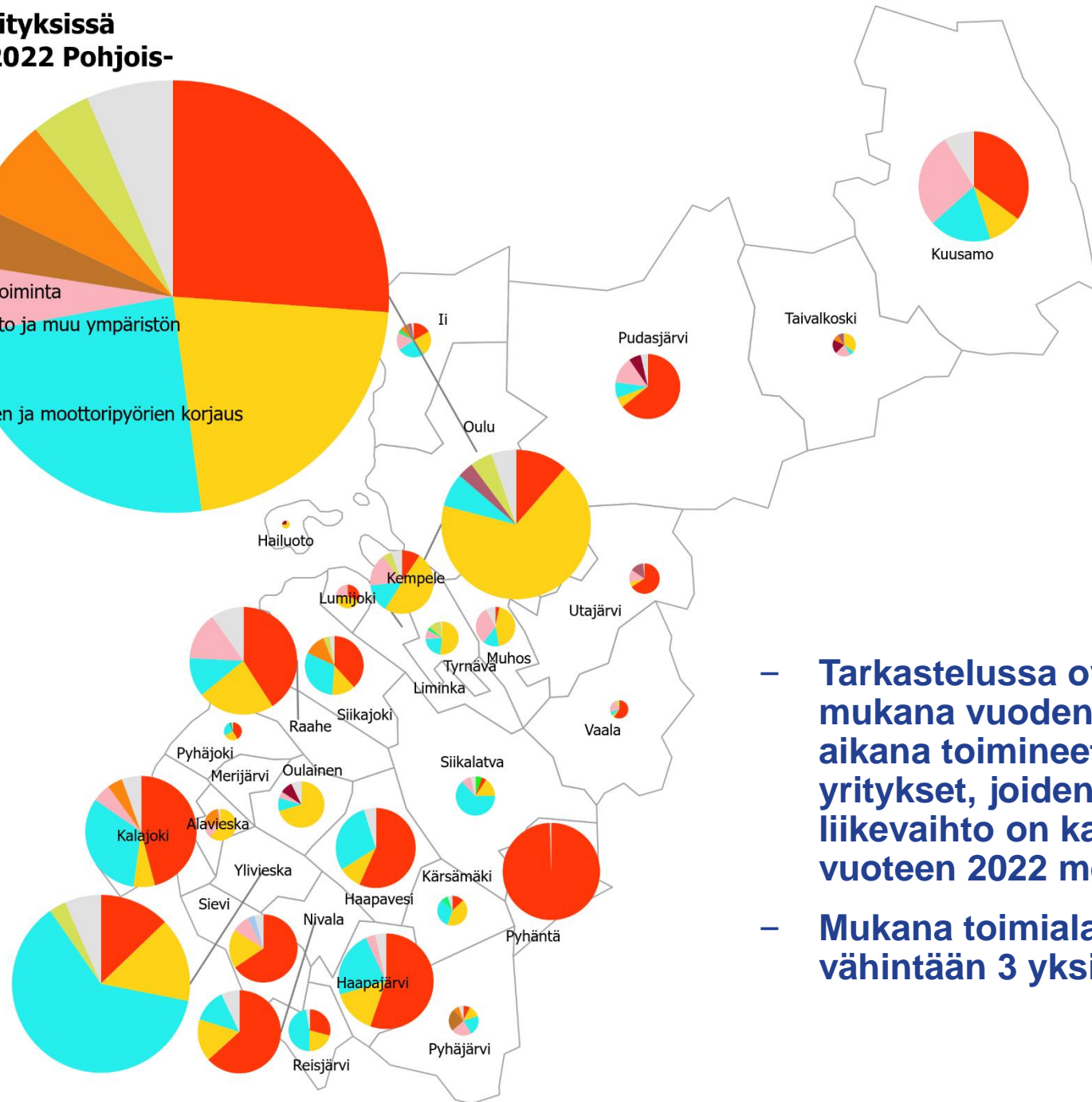
Liikevaihdon kasvu kasvaneissa yrityksissä kunnittain ja toimialoittain 2013-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

Liikevaihdon kasvu (€)

Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

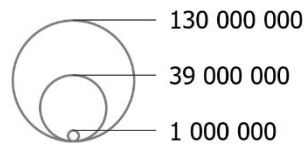
- Tarkastelussa ovat mukana vuoden 2013 aikana toimineet yritykset, joiden liikevaihto on kasvanut vuoteen 2022 mennessä
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

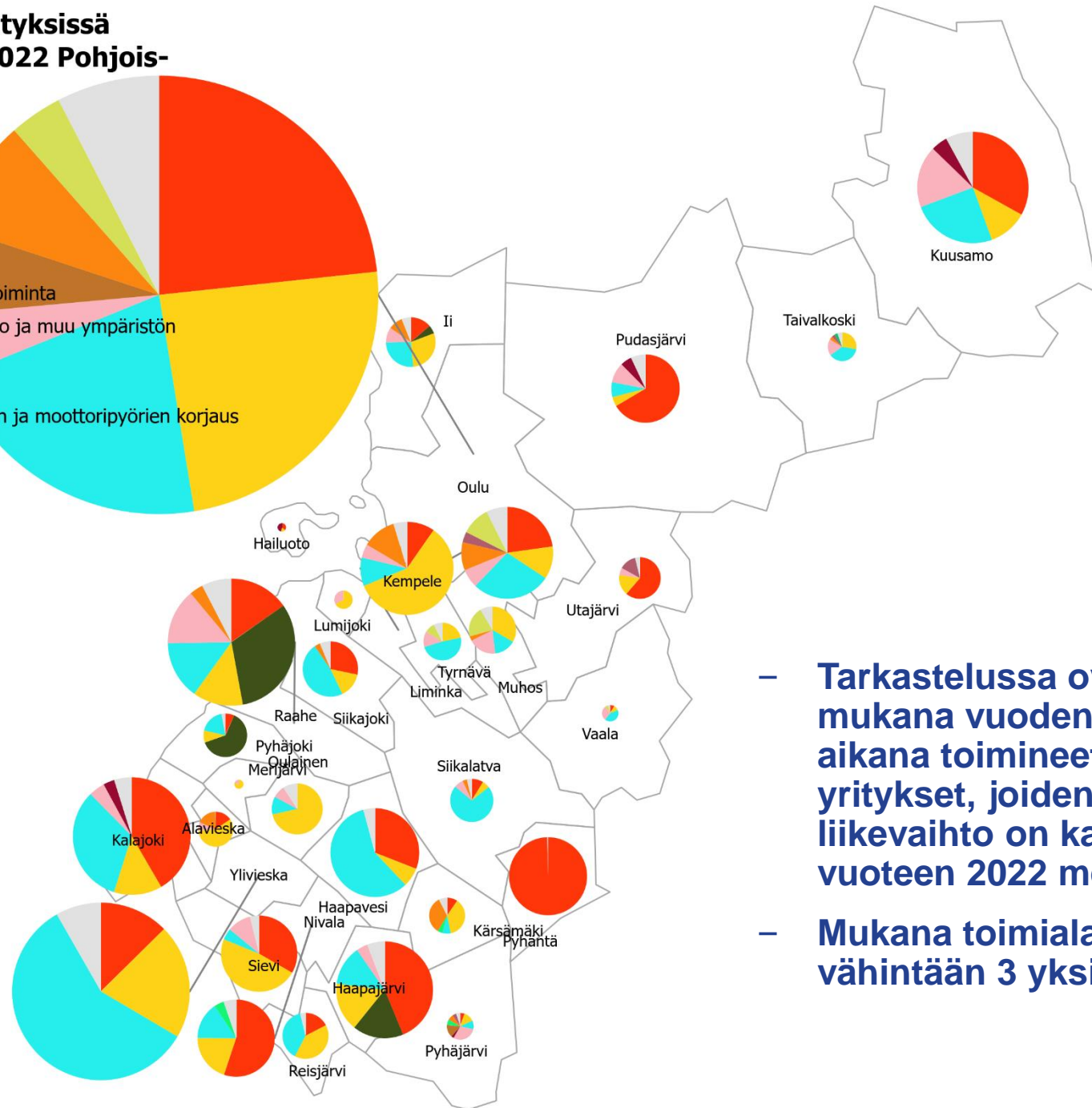
Liikevaihdon kasvu kasvaneissa yrityksissä kunnittain ja toimialoittain 2018-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

Liikevaihdon kasvu (€)

Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

- Tarkastelussa ovat mukana vuoden 2018 aikana toimineet yritykset, joiden liikevaihto on kasvanut vuoteen 2022 mennessä
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

**Yritysten henkilötyövuode 2022 ja kasvu
2013/2018-2022 toimialoittain Pohjois-Pohjanmaan
kunnissa yritysten kotipaikan mukaan**

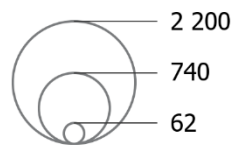

Henkilötyövuodet yrityksistä kunnittain ja toimialoittain 2022 Pohjois-Pohjanmaalla

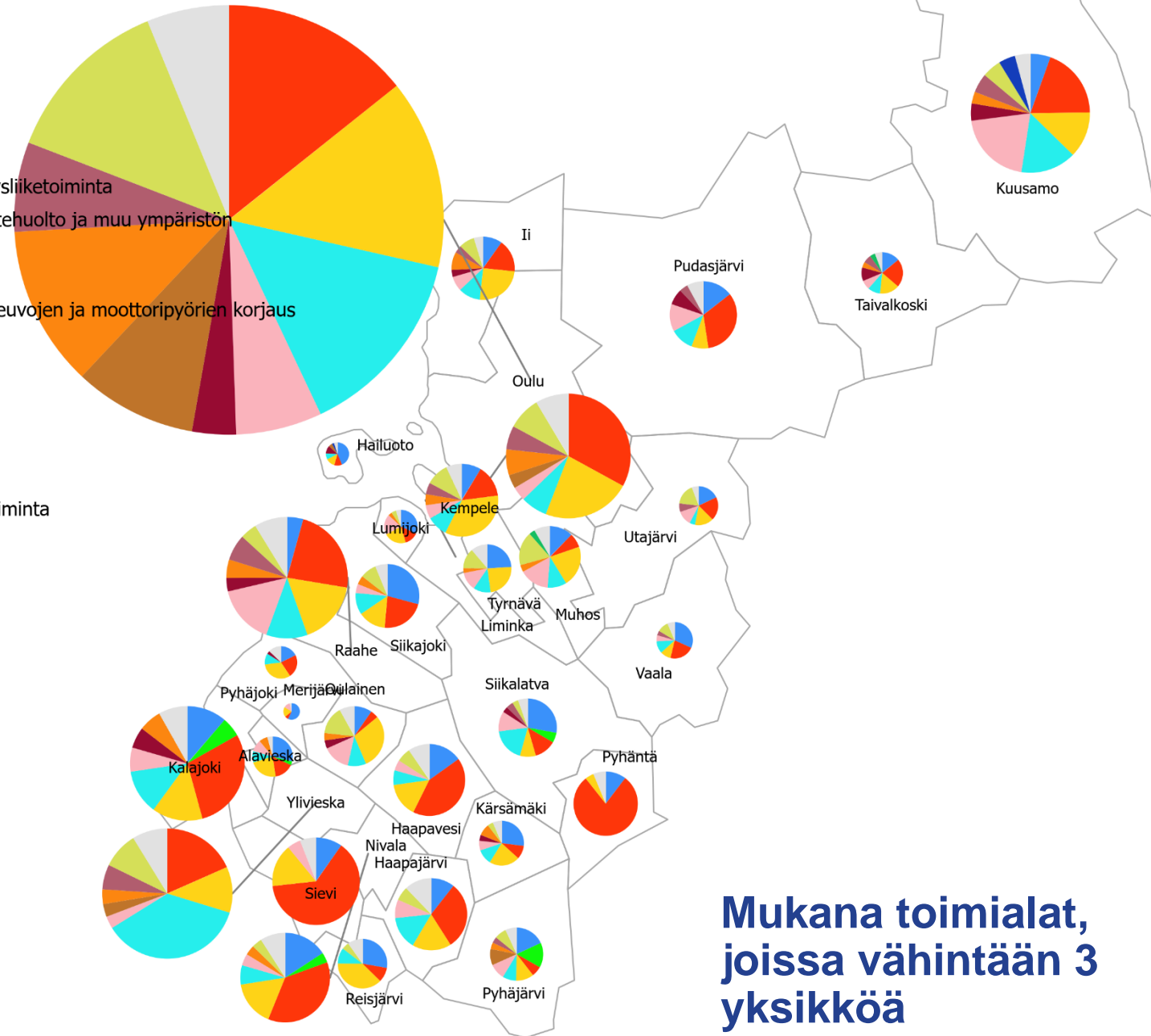

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus
- D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta
- Alle 5 % toimialat yhteensä

Henkilötyövuodet

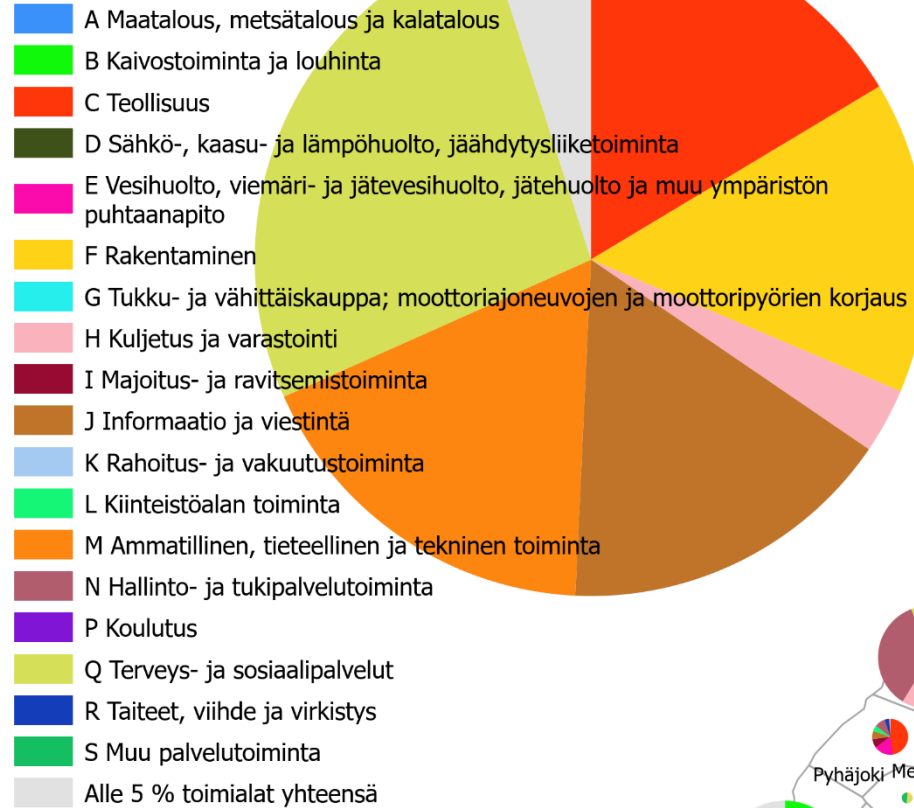
Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

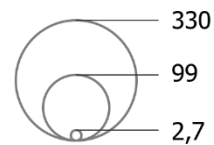
Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

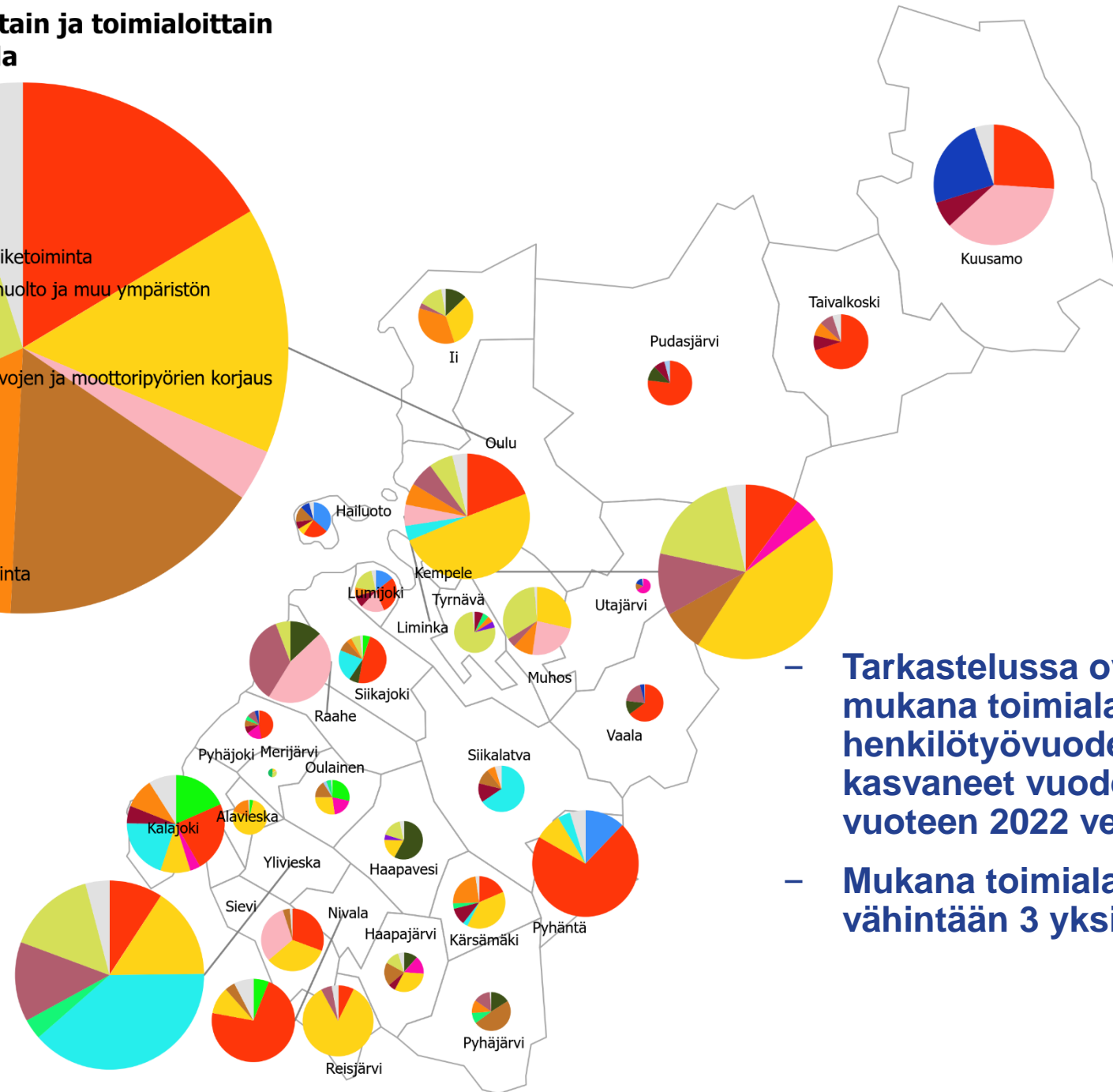
Henkilötyövuosien kasvu kunnittain ja toimialoittain 2013-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

Henkilötyövuosien kasvu

Data: Tilastokeskus,
yritystasoinen rekisteridata,
FIRM_ENTRE

- Tarkastelussa ovat mukana toimialat, joiden henkilötyövuodet ovat kasvaneet vuodesta 2013 vuoteen 2022 verrattuna
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

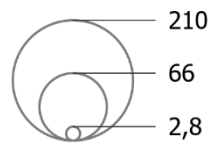

Henkilötyövuosien kasvu kunnittain ja toimialoittain 2018-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

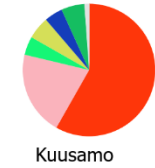
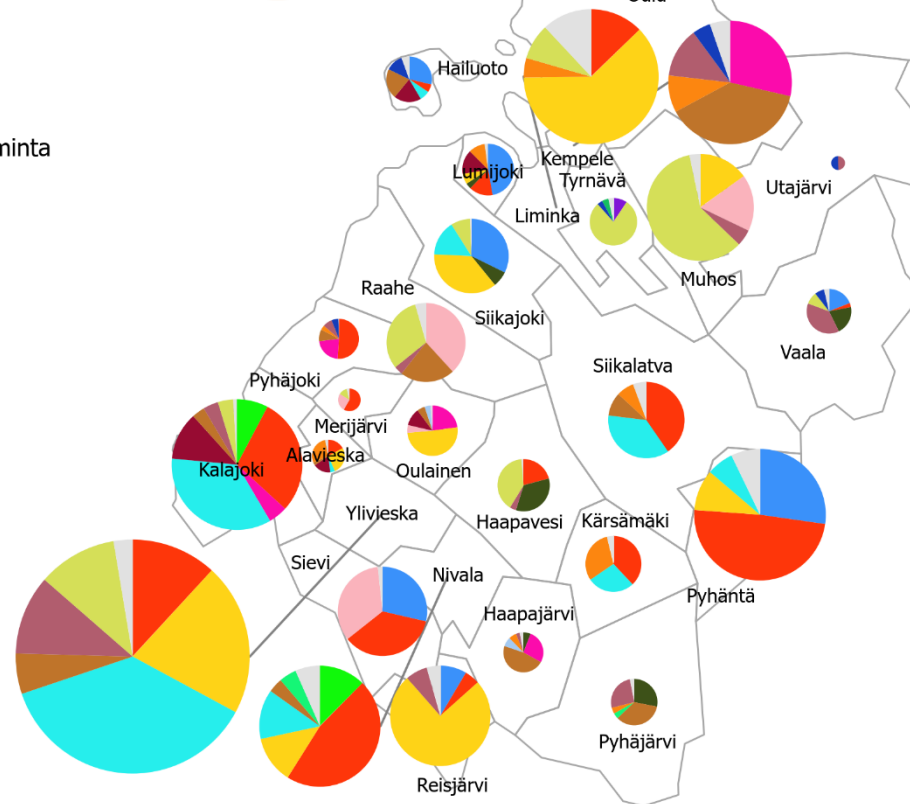
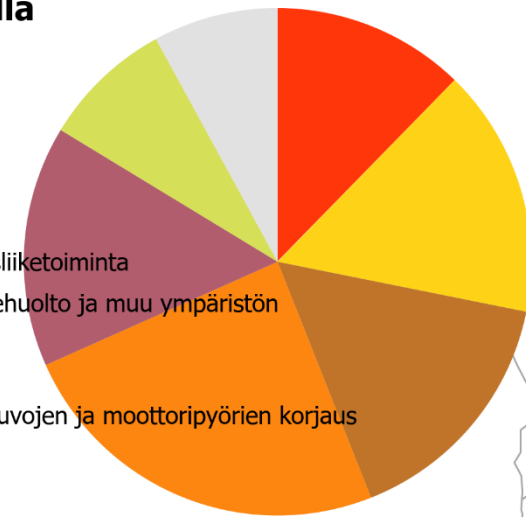

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus
- D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta
- Alle 5 % toimialat yhteensä

Henkilötyövuosien kasvu

Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

- Tarkastelussa ovat mukana toimialat, joiden henkilötyövuodet ovat kasvaneet vuodesta 2018 vuoteen 2022 verrattuna
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

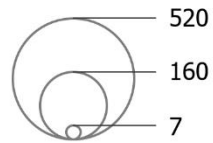

Henkilötyövuosien kasvu kasvaneissa yrityksissä kunnittain ja toimialoittain 2013-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

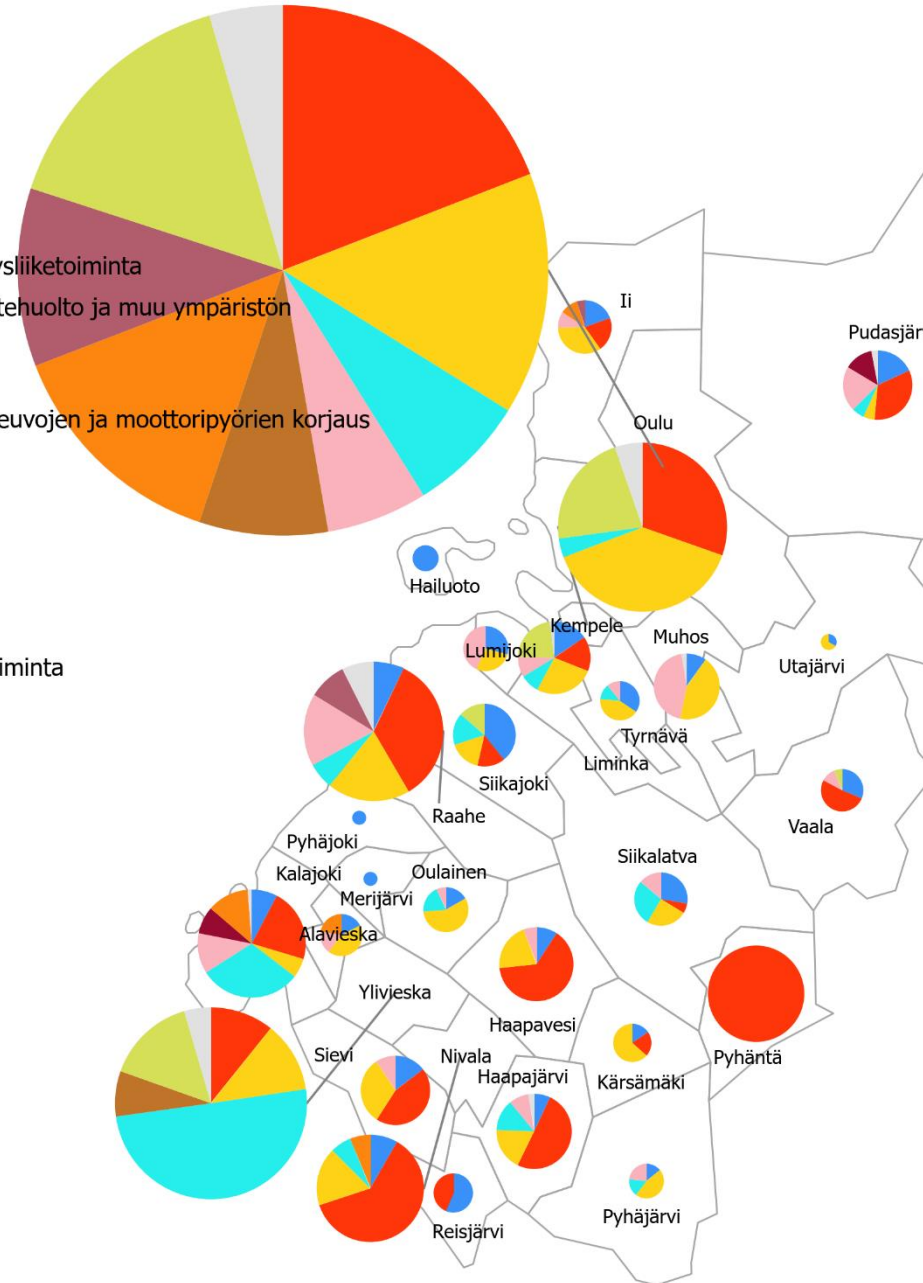

- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus
- D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F Rakentaminen
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H Kuljetus ja varastointi
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J Informaatio ja viestintä
- K Rahoitus- ja vakuutus toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- P Koulutus
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R Taiteet, viihde ja virkistys
- S Muu palvelutoiminta
- Alle 5 % toimialat yhteensä

Henkilötyövuosien kasvu

Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

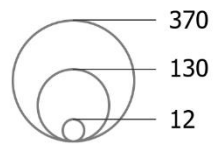
- Tarkastelussa ovat mukana vuoden 2013 aikana toimineet yritykset, joiden henkilötyövuodet ovat kasvaneet vuoteen 2022 mennessä
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

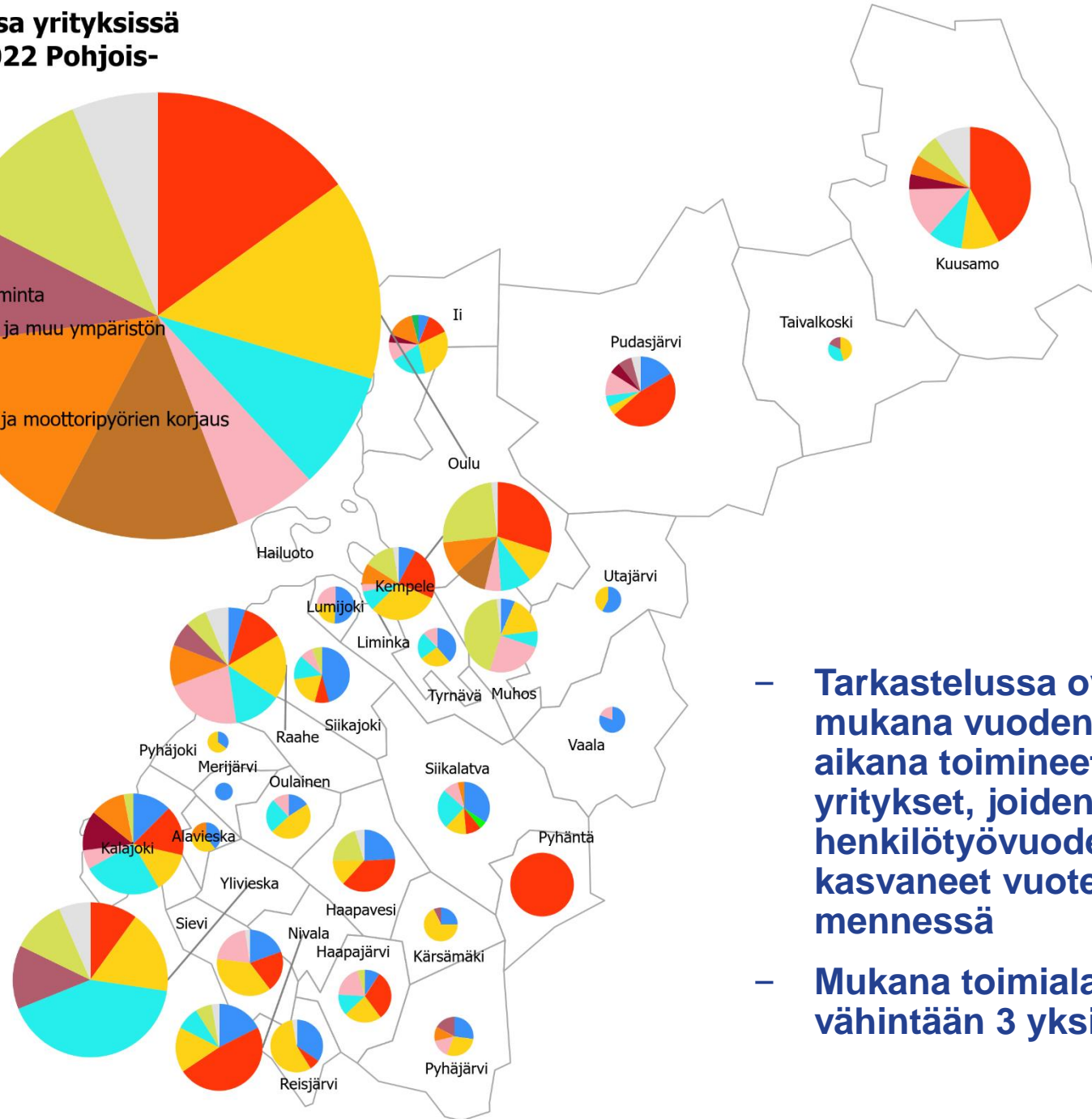
Henkilötyövuosien kasvu kasvaneissa yrityksissä kunnittain ja toimialoittain 2018-2022 Pohjois-Pohjanmaalla

Henkilötyövuosien kasvu

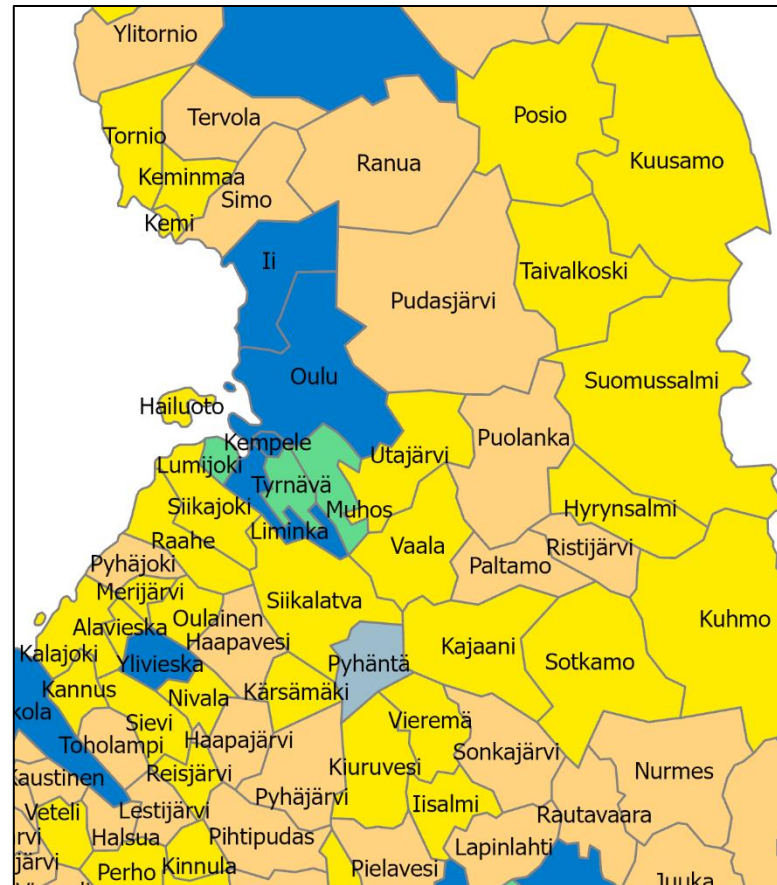
Data: Tilastokeskus, yritystasoinen rekisteridata, FIRM_ENTRE

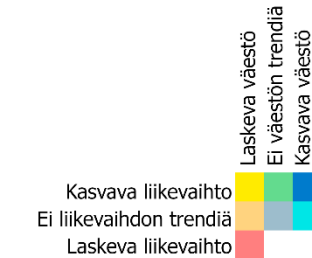
- Tarkastelussa ovat mukana vuoden 2018 aikana toimineet yritykset, joiden henkilötyövuodet ovat kasvaneet vuoteen 2022 mennessä
- Mukana toimialat, joissa vähintään 3 yksikköä

Yrittäjyys, yritysten perustamisaktiivisuus ja kasvu – kehityskuvatiedon kytkeminen tuloksiin kuntakohtaisesti, seudullisesti ja maakunnallisesti.

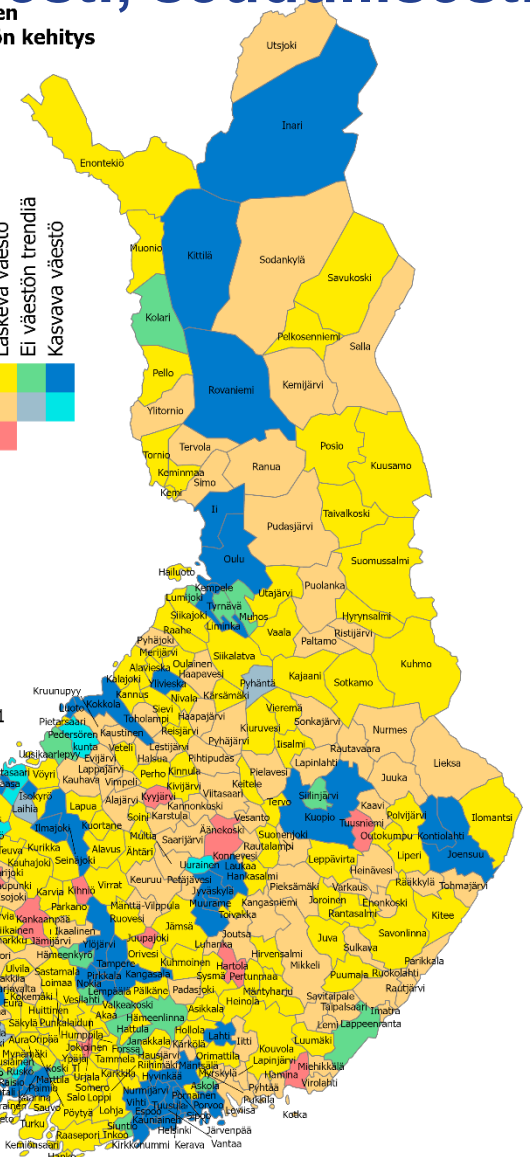
Mikro- ja pien yritysten liikevaihdon ja väestön kehitys 2010-2021

Luokittelu kahden muuttujan mukaan.

Menetelmä: Mann-Kendall trenditestistä.

Data: Tilastokeskus, FIRM_ENTER ja väestö, aikasarjat vuosilta 2010-2021 kunnittain.

KERTTU SAALASTI
INSTITUUTTI

OULUN
YLIOPISTO

Alueellinen erinomaisuus Regional Excellence (Rex)

Ossi Kotavaara (FT, Dos)

Tutkimusjohtaja

ossi.kotavaara@oulu.fi

050 573 9124 | @ossikotavaara

Tutkimusta alueiden
kasvudynamiikan,
muutosjoustavuuden ja
elinvoimaisuuden
kehittämiseksi.

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

KERTTU SAALASTI SÄÄTIÖ

